HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

15 decembrie 2010*

În cauza T-141/08,

**E.ON Energie AG,** cu sediul în München (Germania), reprezentată inițial de A. Röhling, C. Krohs, F. Dietrich și R. Pfromm, ulterior de A. Röhling, F. Dietrich și R. Pfromm, avocați,

reclamantă,

împotriva

**Comisiei Europene,** reprezentată de domnii A. Bouquet, V. Bottka și R. Sauer, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: germana.

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2008) 377 final a Comisiei din 30 ianuarie 2008 privind stabilirea unei amenzi în temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului pentru rupere de sigilii (Cazul COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG),

TRIBUNALUL (Camera a opta),

compus din doamna M. E. Martins Ribeiro (raportor), președinte, și domnii S. Papasavvas și N. Wahl, judecători,

grefier: doamna K. Andová, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 aprilie 2010,

pronunță prezenta

**Hotărâre**

**Cadrul juridic**

1 Articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167,

rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) prevede că „[r]eprezentanții oficiali și celelalte persoane care îi însoțesc, autorizate de Comisie să desfășoare o inspecție, sunt împuternicite să sigileze orice incinte destinate activității și orice registre și documente pe perioada inspecției și în măsura necesară inspecției".

2 În temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, „Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi amenzi care nu depășesc 1 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent, atunci când, în mod intenționat sau din neglijență [...] sigiliile aplicate în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) de către reprezentanții oficiali sau alte persoane care îi însoțesc, autorizate de către Comisie, au fost rupte".

**Istoricul cauzei**

3 Prin decizia din 24 mai 2006, Comisia Comunităților Europene, în conformitate cu articolul 20 din Regulamentul nr. 1/2003, a dispus efectuarea unei inspecții în incintele E.ON AG și în cele ale întreprinderilor controlate de aceasta, în scopul de a verifica temeinicia bănuielilor privitoare la participarea acestora la acorduri anticoncurențiale. Inspecția efectuată la reclamantă, E.ON Energie AG, filială a E.ON deținută în proporție de 100 %, a început în după-amiaza zilei de 29 mai 2006 în incintele acesteia destinate activității și aflate la München. După ce a luat cunoștință de decizia privind inspecția, reclamanta a declarat că nu se opune acesteia.

4 Inspecția a fost efectuată de patru reprezentanți ai Comisiei și de șase reprezentanți ai Bundeskartellamt (autoritate germană din domeniul concurenței). Documentele

selecționate cu ocazia inspecției din 29 mai 2006 în vederea unei examinări mai detaliate de către reprezentanții menționați au fost depozitate în incinta G.505, pusă la dispoziția Comisiei de către reclamantă. Întrucât inspecția nu a putut fi încheiată în aceeași zi, șeful echipei de inspecție a încuiat ușa incintei menționate, care era compusă din panouri lăcuite cu proprietăți de izolare fonică și dintr-un cadru din aluminiu eloxat, și a sigilat ușa menționată cu un sigiliu oficial de dimensiuni 90 pe 60 mm (denumit în continuare „sigiliul în litigiu"). Două treimi din suprafața acestuia se aflau pe ușă, iar o treime se afla pe cadrul ușii. A fost întocmit un proces-verbal de aplicare a unui sigiliu, care a fost semnat de reprezentanții Comisiei, ai Bundeskartellamt și ai reclamantei. Ulterior, inspectorii au părăsit incintele reclamantei, luând cheia de la ușa incintei G.505 care le fusese pusă la dispoziție. Drept răspuns la o solicitare de informații, reclamanta a arătat că, în afară de această cheie predată Comisiei, alte 20 de chei „paspartu", care permiteau accesul la incinta G.505, erau de asemenea în circulație [considerentul (19) al deciziei atacate].

5 Sigiliul în litigiu era un autoadeziv de culoare albastră, cu linii galbene la marginile superioară și inferioară și stelele galbene ale drapelului european. Zona galbenă inferioară cuprindea o mențiune potrivit căreia Comisia are posibilitatea de a aplica o amendă în cazul ruperii sigiliului. Folia de securitate utilizată pentru fabricarea sigiliului în litigiu (denumită în continuare „folia de securitate") a fost fabricată de societatea 3M Europe SA (denumită în continuare „3M") în decembrie 2002. Pe baza comenzii Comisiei, elementele sus-menționate au fost tipărite pe folia de securitate la o tipografie, în cursul primului trimestru al anului 2004.

6 În cazul unui sigiliu din plastic, precum sigiliul în litigiu, la ruperea acestuia, adezivul alb cu ajutorul căruia sigiliul este fixat pe suport rămâne pe suport sub forma mesajelor „VOID", de mărimea a 12 puncte Didot (aproximativ 5 mm), repartizate pe întreaga suprafață a autoadezivului. Sigiliul desprins devine transparent în aceste zone, astfel încât mesajul „VOID" este vizibil și pe sigiliu.

7 În dimineața de 30 mai 2006, în jurul orei 8.45, la revenirea echipei de inspecție, aceasta a constatat că starea sigiliului în litigiu, care era încă lipit pe ușa incintei G.505, se modificase.

8 În jurul orei 9.15, șeful echipei de inspecție a deschis ușa incintei G.505. Deschiderea ușii a provocat dezlipirea porțiunii lipite pe tăblia ușii a sigiliului în litigiu, iar cealaltă porțiune a rămas lipită pe cadrul ușii.

9 A fost întocmit un proces-verbal de constatare a ruperii de sigilii, care, între altele, menționează următoarele:

„[…]

— Întregul sigiliu era deplasat vertical și lateral cu aproximativ 2 mm, astfel încât în josul și în dreapta sigiliului erau vizibile urme de adeziv.

— Mesajul «VOID» era vizibil clar pe întreaga suprafață a sigiliului, care se afla totuși în continuare atât pe cadrul ușii, cât și pe ușă și nu fusese rupt.

— După deschiderea ușii de către [funcționarul] Comisiei (domnul K.), în cursul căreia sigiliul a rămas intact, respectiv nu s-a rupt, urme albe din mesajul «VOID» erau vizibile pe versoul sigiliului (suprafața adezivă).

— În mod obișnuit, atunci când sigiliul este dezlipit, mesajul alb «VOID» rămâne pe suport, ceea ce s-a întâmplat în mod clar în speță, întrucât mesajul se afla într-adevăr pe suprafața ușii.

— Numeroase urme albe se aflau totuși și pe suprafața adezivă a sigiliului, și nu pe zonele transparente care corespund mesajelor «VOID» de pe versoul sigiliului, ci lângă aceste zone."

10 Procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii a fost semnat de un reprezentant al Comisiei și de un reprezentant al Bundeskartellamt. Reclamanta a refuzat semnarea procesului-verbal menționat.

11 În după-amiaza zilei de 30 mai 2006, au fost realizate fotografii digitale ale sigiliului în litigiu cu un telefon mobil.

12 La 31 mai 2006, reclamanta a făcut o „declarație suplimentară [...] procesului-verbal de aplicare a sigiliului din 30 mai 2006", în care se precizează următoarele:

„1. Ulterior deschiderii ușii, nu s-a constatat nicio modificare privitoare la documentele depozitate în incintă.

2. Atunci când sigiliul a fost îndepărtat în seara de 30 mai pentru a fi înlocuit, mesajul «VOID» de pe cadru nu era deloc șters.

3. Domnul K. a fost prezent în seara anterioară, cu ocazia aplicării sigiliului, și a considerat că aceasta a fost neobișnuit de îndelungată."

13 La 9 august 2006, Comisia a adresat o solicitare de informații reclamantei, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul nr. 1/2003. Aceasta a răspuns la cererea menționată prin scrisoarea din 23 august 2006. Alte cereri de informații au fost adresate 3M la 29 august 2006, societății de curățenie care presta servicii pentru reclamantă (denumită în continuare „societatea de curățenie") la 31 august 2006 și, respectiv, serviciului de securitate al reclamantei la 1 septembrie 2006.

14 Cei 10 membri ai echipei de inspecție au completat chestionare referitoare la observațiile lor privind aplicarea sigiliului în litigiu și starea acestuia în dimineața de 30 mai 2006.

15 La 2 octombrie 2006, Comisia a adresat reclamantei o comunicare privind obiecțiunile. În temeiul informațiilor disponibile, Comisia a concluzionat în special că sigiliul în litigiu fusese rupt și că, date fiind atribuțiile de organizare ale reclamantei în clădirea în cauză, răspunderea pentru această rupere de sigilii trebuia să i se atribuie acesteia.

16 La 13 noiembrie 2006, reclamanta a depus observații referitoare la comunicarea privind obiecțiunile.

17 La 6 decembrie 2006, la cererea reclamantei, consilierul auditor a efectuat o audiere la care de asemenea a participat 3M.

18 La 21 decembrie 2006, la cererea Comisiei, 3M a confirmat în scris anumite declarații făcute la audiere.

19 În cursul procedurii administrative, reclamanta a transmis Comisiei trei expertize ale unui institut de științe naturale și de medicină (denumit în continuare „institutul”).

20 La 21 martie 2007, institutul a efectuat o primă expertiză (denumită în continuare „expertiza institutului I”), în care a fost analizată reacția sigiliului în litigiu în condiții de forfecare și dezlipire.

21 La 11 aprilie 2007, Comisia a solicitat domnului Kr., expert în domeniul tehnicilor de lipire și al comportamentului materialelor plastice, să redacteze un raport privind anumite aspecte ale capacității de funcționare și ale modului de tratare a sigiliului în litigiu. Primul raport al acestuia (denumit în continuare „raportul Kr. I”) a fost redactat la 8 mai 2007.

22 La 15 mai 2007, institutul a realizat o a doua expertiză (denumită în continuare „expertiza institutului II”), în care s-a analizat reacția sigiliului în litigiu în condiții de forfecare prin tracțiune și prin comprimare, precum și în condiții de dezlipire după aplicarea produsului de întreținere Synto (denumit în continuare „Synto”).

23 Prin scrisoarea din 6 iunie 2007, Comisia a informat reclamanta în legătură cu faptele noi stabilite ulterior comunicării privind obiecțiunile, întemeindu-se pe declarațiile 3M și pe raportul Kr. I, și i-a acordat posibilitatea de a formula observații scrise în această privință.

24 La 6 iulie 2007, reclamanta a transmis observații scrise Comisiei și a solicitat o nouă audiere. Această din urmă cerere a fost respinsă.

25 La 1 octombrie 2007, reclamanta a transmis Comisiei a treia expertiză a institutului din 27 septembrie 2007 (denumită în continuare „expertiza institutului III"), în care s-a analizat reacția sigiliului în litigiu în condiții de dezlipire ca urmare a învechirii, a Synto și a umidității atmosferice.

26 Ulterior, Comisia a solicitat domnului Kr. să comenteze argumentele și observațiile cuprinse în scrisoarea reclamantei din 6 iulie 2007 și în expertizele institutului II și III. Domnul Kr. a redactat al doilea raport la 20 noiembrie 2007 (denumit în continuare „raportul Kr. II").

27 Prin scrisoarea din 23 noiembrie 2007, Comisia a informat reclamanta în legătură cu faptele suplimentare stabilite după scrisoarea sa din 6 iunie 2007. În același timp, Comisia a permis accesul reclamantei la documentele corespunzătoare, în special la raportul Kr. II.

28 La 10 decembrie 2007, reclamanta și-a precizat poziția cu privire la documentele trimise la 23 noiembrie 2007.

29 La 15 ianuarie 2008, Comisia a primit o altă scrisoare de la reclamantă, la care erau anexate declarațiile scrise și date sub jurământ a 20 de persoane care, potrivit reclamantei, în seara de 29 mai 2006, dețineau o cheie pentru accesul la incinta G.505 (denumiți în continuare „posesorii de chei"). În declarațiile menționate, aceste persoane au afirmat că, în perioada vizată (între 29 mai 2006, ora 19, și 30 mai 2006, ora 9.30), fie acestea nu se aflau în clădirea G, fie nu au deschis ușa incintei amintite [considerentul (42) al deciziei atacate].

30 La 30 ianuarie 2008, Comisia a adoptat Decizia C(2008) 377 final privind stabilirea unei amenzi în temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003 pentru rupere de sigilii (Cazul COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG) (denumită în continuare „decizia atacată"), al cărei rezumat a fost publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 19 septembrie 2008 (JO C 240, p. 6).

31 Dispozitivul deciziei atacate prevede:

„*Articolul 1*

E.ON Energie AG a rupt un sigiliu aplicat de reprezentanți oficiali ai Comisiei în temeiul articolului 20 alineatul (2) [litera] (d) din Regulamentul nr. 1/2003 și, cel puțin din neglijență, a încălcat articolul 23 alineatul (1) [litera] (e) din același regulament.

*Articolul 2*

Pentru încălcarea menționată la articolul 1, se aplică E.ON Energie AG o amendă în valoare de 38 de milioane de euro.

[…]”

**Procedura și concluziile părților**

32 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 aprilie 2008, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

33 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— în subsidiar, reducerea amenzii aplicate la o valoare adecvată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

34 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii în întregime;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

35 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis deschiderea procedurii orale. În ședința din 14 aprilie 2010, au fost ascultate pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal.

**În drept**

36 Reclamanta formulează nouă motive în susținerea acțiunii. Primele șapte motive privesc constatarea ruperii unui sigiliu, în timp ce ultimele două vizează valoarea amenzii.

37 Primul motiv se întemeiază pe nerespectarea sarcinii probei, al doilea pe o încălcare a „principiului procedurii inchizitoriale", al treilea pe prezumția pretins eronată a aplicării sigiliului în mod adecvat, al patrulea pe prezumția pretins eronată a „stării evidente" a sigiliului în litigiu în ziua următoare inspecției, al cincilea pe prezumția

pretins eronată a caracterului adecvat al foliei de securitate pentru aplicarea oficială a sigiliilor de către Comisie, al șaselea pe nerespectarea de Comisie a „scenariilor alternative" care s-ar fi putut afla la originea stării sigiliului în litigiu, al șaptelea pe o încălcare a principiului prezumției de nevinovăție, al optulea pe o încălcare a articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 în sensul că nu ar fi fost stabilită nicio culpă a reclamantei și, în cele din urmă, al nouălea pe o încălcare a articolului 253 CE și a principiului proporționalității cu ocazia stabilirii valorii amenzii.

*Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nerespectarea sarcinii probei*

Argumentele părților

38 Reclamanta arată că, în conformitate cu principiul *in dubio pro reo*, cu principiul prezumției de nevinovăție, consacrat prin articolul 6 alineatul (2) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO"), și cu articolul 2 prima teză din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia suportă sarcina probei în procedurile care se pot finaliza cu amenzi aplicate în temeiul legislației privind înțelegerile. Întrucât Comisia era obligată să respecte garanțiile fundamentale conferite în domeniul dreptului penal și să probeze corespunzător cerințelor legale existența unei încălcări, eventualele dubii ale acesteia ar fi trebuit să acționeze în favoarea întreprinderii în cauză. Potrivit reclamantei, reiese din jurisprudență că, atunci când Comisia se întemeiază pe presupunerea că unele fapte constatate nu pot fi explicate altfel decât ca reprezentând rezultatul unei încălcări, este suficient să se stabilească împrejurări care să pună într-o lumină diferită faptele stabilite de Comisie și care să permită astfel substituirea unei alte explicații a faptelor cu cea reținută de Comisie pentru a concluziona în sensul existenței unei încălcări.

39 În ce privește afirmația Comisiei potrivit căreia modificarea sigiliului în litigiu ar aduce în orice situație o „dovadă aparentă” a elementului material al ruperii sigiliului, reclamanta arată că o astfel de dovadă ar fi incompatibilă cu principiul *in dubio pro reo*. O „dovadă aparentă” nu ar constitui, într-o procedură întemeiată pe articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003, o probă admisibilă și nu ar fi suficientă în niciun caz pentru a dovedi o încălcare sancționată cu amendă. Chiar dacă, atunci când se referea la „dovada aparentă”, Comisia viza în realitate o probă prin indicii, aceasta nu ar fi prezentat nicio dovadă întrucât nu ar fi stabilit niciun indiciu.

40 În plus, sarcina probei care revine Comisiei ar fi mai dificilă în speță ca urmare a comportamentului acesteia.

41 În primul rând, cu ocazia utilizării sigiliului în litigiu, Comisia nu ar fi luat măsurile adecvate în scopul de a limita riscul de „reacții fals pozitive” (respectiv apariția mesajelor „VOID” pe sigiliul în litigiu în lipsa dezlipirii acestuia), în special ca urmare a nerespectării termenului de valabilitate al sigiliului. Astfel, Comisia ar fi trebuit să probeze că, în pofida depășirii termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu, acesta ar fi fost adecvat și funcțional în noaptea de 29 spre 30 mai 2006. Indicațiile producătorului ar fi insuficiente în această privință întrucât 3M ar menționa în fișa de informare privind folia de securitate (denumită în continuare „fișa tehnică”) numai un termen maxim de valabilitate de doi ani și nu ar reuși nici să formuleze o opinie definitivă în legătură cu durata exactă de viață a produsului în răspunsul din chestionarul Comisiei. Comisia nu ar fi făcut o asfel de probă nici prin intermediul testelor efectuate de domnul Kr., care, de altfel, nu ar fi fost efectuate chiar asupra sigiliului în litigiu. În cele din urmă, expertizele institutului ar menționa o sensibilitate mai mare a sigiliilor autoadezive în funcție de împrejurările în care sunt aplicate și de nivelul de umiditate a aerului.

42 În al doilea rând, Comisia ar fi neglijat să ia, la fața locului, măsurile necesare pentru conservarea probelor, prin fotografierea sigiliului în litigiu anterior deschiderii ușii, în special având în vedere observațiile privind starea sigiliului în litigiu prezentate de reprezentanții reclamantei reprezentanților oficiali ai Comisiei în dimineața de 30 mai 2006. În această privință, procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii nu ar constitui prin el însuși o dovadă suficientă a stării sigiliului în litigiu, întrucât acesta ar fi fost redactat ulterior inspecției.

43 În ce privește principiul *in dubio pro reo* și creșterea dificultății sarcinii probei care ar fi rezultat din comportamentul Comisiei, nu ar fi posibil să se constate existența ruperii unui sigiliu care ar fi imputabilă reclamantei. Astfel, Comisia nu ar fi dovedit, dincolo de orice îndoială rezonabilă, elementul material al încălcării.

44 Contrar susținerilor Comisiei, prezentul motiv nu ar fi abstract, ci ar scoate în evidență concret lipsa probării faptului că împrejurări imputabile reclamantei au determinat modificarea stării sigiliului în litigiu. Astfel, chiar și fără expertizele prezentate de reclamantă, impunerea unei sancțiuni sub forma unei amenzi nu ar fi justificată. Într-o procedură care se finalizează cu o decizie de aplicare a unei amenzi, nu ar reveni întreprinderii vizate sarcina de a prezenta probele dezincriminatoare sau „scenariile alternative". Dimpotrivă, Comisia ar trebui să examineze global toate împrejurările incriminatoare și dezincriminatoare și să facă dovada absolută și dincolo de orice îndoială rezonabilă că împrejurări imputabile reclamantei au condus la modificarea stării sigiliului în litigiu. O simplă probabilitate a realizării încălcării nu ar fi suficientă pentru impunerea unei amenzi, cu atât mai mult cu cât reclamanta ar fi exprimat suficiente îndoieli privitoare la administrarea probei.

45 Chiar dacă ar trebui să se admită că, inițial, Comisia a prezentat probe aparent convingătoare care stabilesc elementele constitutive ale ruperii unui sigiliu, totuși reclamanta ar fi prezentat cu succes probe în sens contrar. În orice caz, reclamanta ar fi reușit să suscite îndoieli cu privire la faptul că probele Comisiei ar fi fost suficiente pentru a dovedi încălcarea. Contrar celor sugerate de Comisie în considerentul (44) al deciziei atacate, reclamanta nu s-ar fi limitat, în ce privește existența ruperii unui sigiliu, la „simpla mențiune a unei alte explicații eventuale" sau la „mențiunea posibilității teoretice a unei [...] desfășurări atipice a faptelor", ci s-ar fi întemeiat pe mai multe expertize ale institutului în vederea dovedirii faptului că anumite împrejurări, respectiv utilizarea unui sigiliu vechi, umiditatea aerului, vibrațiile din ușă și din cadrul acesteia și tensiunile de forfecare rezultate, precum și acțiunea Synto, ar fi putut conduce la fluajul sigiliului în litigiu care să dea naștere „impresiei de deteriorare" constatate de echipa de inspecție. În cadrul unei proceduri care se finalizează cu o decizie de aplicare a unei amenzi, eventualele particularități în alegerea produsului intermediar al sigiliului (în speță folia de securitate), în stocarea și în utilizarea acestuia de către Comisie nu ar putea fi considerate pur și simplu lipsite de pertinență.

46 În cadrul prezentului motiv, reclamanta propune, în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, să fie ascultați ca martori avocatul său, precum și un angajat al E.ON, cu privire la condițiile în care a fost găsit sigiliul în litigiu în dimineața de 30 mai 2006.

47 Comisia solicită respingerea primului motiv întrucât acesta ar fi formulat în mod abstract, fără examinarea efectelor concrete asupra aprecierii probelor și asupra deciziei atacate. Cu titlu subsidiar, Comisia contestă de asemenea argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

48 Reiese din articolul 2 din Regulamentul nr. 1/2003, precum și dintr-o jurisprudență constantă, pronunțată în temeiul articolelor 81 CE și 82 CE, că în domeniul dreptului concurenței, în cazul unui litigiu privind existența unei încălcări, Comisiei îi revine obligația de a face dovada încălcărilor pe care le constată și de a stabili elementele de probă adecvate în vederea demonstrării, corespunzător cerințelor legale, a existenței faptelor constitutive ale unei încălcări (Hotărârea Curții din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 58, și Hotărârea Curții din 6 ianuarie 2004, BAI și Comisia/Bayer, C-2/01 P și C-3/01 P, Rec., p. I-23, punctul 62, Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, Rep., p. II-3601, punctul 688). În acest scop, Comisia are sarcina de a strânge elemente de probă suficient de precise și de concordante pentru a întemeia convingerea fermă că încălcarea invocată a avut loc (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 28 martie 1984, CRAM și Rheinzink/Comisia, 29/83 și 30/83, Rec., p. 1679, punctul 20, și Hotărârea Curții din 31 martie 1993, Ahlström Osakeytiö și alții/Comisia, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 și C-125/85-C-129/85, Rec., p. I-1307, punctul 127, Hotărârea Tribunalului din 21 ianuarie 1999, Riviera Auto Service și alții/Comisia, T-185/96, T-189/96 și T-190/96, Rec., p. II-93, punctul 47).

49 În continuare, trebuie să se amintească faptul că, în cadrul unei acțiuni în anulare formulate în temeiul articolului 230 CE, instanței Uniunii îi revine numai obligația de a controla legalitatea actului atacat (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, JFE Engineering și alții/Comisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., p. II-2501, punctul 174).

50 Astfel, rolul instanței sesizate cu o acțiune în anulare îndreptată împotriva unei decizii a Comisiei prin care se constată existența unei încălcări în domeniul dreptului concurenței și prin care se aplică amenzi destinatarilor constă în a aprecia dacă probele și celelalte elemente invocate de Comisie în decizia sa sunt suficiente pentru a stabili existența încălcării reproșate (Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 175).

51 În plus, orice dubiu al instanței trebuie interpretat în favoarea întreprinderii căreia îi este adresată decizia Comisiei de constatare a unei încălcări (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 14 februarie 1978, United Brands și United Brands Continentaal/Comisia, 27/76, Rec., p. 207, punctul 265). Prin urmare, instanța nu poate concluziona că Comisia a dovedit existența încălcării în cauză la un standard juridic corespunzător dacă există încă un dubiu cu privire la acest aspect, în special în cadrul unei acțiuni în anularea unei decizii de aplicare a unei amenzi (Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 177).

52 Astfel, în această ultimă situație, se impune să se țină seama de principiul prezumției de nevinovăție, astfel cum rezultă în special din articolul 6 alineatul (2) al CEDO, care face parte dintre drepturile fundamentale care, la rândul lor, potrivit jurisprudenței Curții, reafirmată pe de altă parte în preambulul Actului Unic European și la articolul 6 alineatul (2) UE, precum și la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1), sunt protejate în ordinea juridică comunitară. Având în vedere natura încălcărilor în cauză, precum și natura și gradul de gravitate ale sancțiunilor aplicabile acesteia, principiul prezumției de nevinovăție se aplică în special în procedurile referitoare la încălcări ale normelor privind concurența aplicabile întreprinderilor și care se pot finaliza prin aplicarea de amenzi sau de penalități cu titlu cominatoriu (a se vedea în acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Öztürk din 21 februarie 1984, seria A nr. 73, și Hotărârea Lutz din 25 august 1987, seria A nr. 123-A, Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hüls/Comisia, C-199/92 P, Rec., p. I-4287, punctele 149 și 150, Hotărârea Curții Montecatini/Comisia, C-235/92 P, Rec., p. I-4539, punctele 175 și 176, și Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 178).

53 Reclamanta se întemeiază pe jurisprudența privitoare la practicile concertate interzise prin articolul 81 CE, potrivit căreia comportamente paralele nu pot fi considerate a face dovada unei acțiuni concertate, contrară dispoziției amintite, decât dacă acțiunea concertată constituie singura explicație plauzibilă a acestora (Hotărârea CRAM și Rheinzink/Comisia, punctul 48 de mai sus, punctul 16). În ce privește practicile concertate, revine astfel Comisiei, în lumina argumentației formulate de întreprinderile

în cauză în cursul procedurii administrative, să examineze toate explicațiile posibile ale comportamentului în cauză și să nu rețină existența caracterului ilicit decât în cazul în care aceasta constituie singura explicație plauzibilă.

54 În consecință, în cazul în care Comisia constată o încălcare a normelor de concurență întemeindu-se pe comportamentul întreprinderilor în cauză, instanța Uniunii va trebui să anuleze decizia menționată atunci când întreprinderile amintite invocă o argumentație care pune într-o lumină diferită faptele stabilite de Comisie și care permite astfel înlocuirea explicației reținute de Comisie în vederea stabilirii unei încălcări cu o altă explicație plauzibilă a faptelor (Hotărârea CRAM și Rheinzink/Comisia, punctul 48 de mai sus, punctul 16, și Hotărârea Ahlström Osakeyhtiö și alții/Comisia, punctul 48 de mai sus, punctele 126 și 127).

55 Totuși, în același mod în care Comisia se întemeiază pe înscrisuri în vederea stabilirii unei încălcări a articolelor 81 CE și 82 CE, revine întreprinderilor în cauză sarcina nu numai să prezinte o alternativă plauzibilă la teza Comisiei, ci și să invoce insuficiența probelor reținute în decizia atacată pentru a stabili existența încălcării (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 20 aprilie 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 și T-335/94, Rec., p. II-931, punctele 725-728, și Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 187). Trebuie să se considere că, într-un caz precum cel din speță, atunci când Comisia se întemeiază pe elemente de probă directe, revine întreprinderilor în cauză sarcina de a demonstra că elementele de probă invocate de Comisie sunt insuficiente. S-a statuat deja că o astfel de răsturnare a sarcinii probei nu încalcă principiul prezumției de nevinovăție (a se vedea în acest sens Hotărârea Montecatini/Comisia, punctul 52 de mai sus, punctul 181).

56 În plus, se impune să se sublinieze că o întreprindere nu poate transfera Comisiei sarcina probei prin invocarea de împrejurări pe care nu le poate dovedi (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, T-44/00, Rec., p. II-2223, punctul 262, și Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 343). Cu alte cuvinte, atunci când Comisia se întemeiază pe probe care sunt în principiu suficiente pentru a demonstra existența încălcării, nu este suficient ca întreprinderea în cauză să menționeze posibilitatea existenței unei împrejurări care ar putea afecta valoarea probantă a respectivelor elemente de probă pentru ca să revină Comisiei sarcina de a dovedi că această împrejurare nu a putut afecta valoarea probantă a elementelor de probă. Dimpotrivă, cu excepția cazurilor în care o astfel de probă nu ar putea fi prezentată de întreprinderea în cauză chiar ca urmare a comportamentului Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea Mannesmannröhren-Werke/Comisia, citată anterior, punctele 261 și 262, și Hotărârea JFE Engineering și alții/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctele 342 și 343), revine întreprinderii în cauză sarcina de a stabili corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, dacă împrejurarea pe care o invocă există și, pe de altă parte, că această împrejurare pune în discuție valoarea probantă a elementelor de probă pe care se întemeiază Comisia.

57 În cadrul prezentului motiv, reclamanta consideră că trebuia să se stabilească de către Comisie, în decizia atacată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că modificarea stării sigiliului în litigiu, constatată la 30 mai 2006, îi era imputabilă, după ce a demonstrat că diferitele împrejurări pe care le-a invocat nu puteau explica starea respectivă. Potrivit reclamantei, nu îi revenea acesteia sarcina de a prezenta probele dezincriminatoare sau „scenariile alternative". O simplă probabilitate de realizare a încălcării nu ar fi suficientă pentru impunerea unei amenzi, cu atât mai mult cu cât reclamanta ar fi exprimat suficiente îndoieli privind administrarea probelor. În cadrul primului motiv, reclamanta se referă astfel la vechimea sigiliului în litigiu, la umiditatea aerului, la vibrațiile din ușă și din cadrul acesteia și la tensiunile de forfecare care ar fi rezultat din acestea, precum și la acțiunea Synto, care ar fi putut determina fluajul sigiliului în litigiu, provocând „impresia de deteriorare" constatată de echipa de inspecție.

58 În această privință, trebuie să se arate că, spre deosebire de susținerile Comisiei, motivul invocat de reclamantă nu este abstract întrucât, în esență, reclamanta arată că, dată fiind nerespectarea de către Comisie a principiilor care reglementează sarcina probei în dreptul comunitar al concurenței, aceasta din urmă nu a dovedit corespunzător cerințelor legale că împrejurări imputabile reclamantei au determinat modificarea stării sigiliului în litigiu, astfel încât se impunea anularea deciziei atacate.

59 Totuși, reiese din decizia atacată că nu s-au încălcat de Comisie principiile care reglementează sarcina probei. Astfel, pe de o parte, considerentul (44) al deciziei atacate arată expres că „revine Comisiei sarcina de a prezenta faptele necesare pentru a dovedi ruperea sigiliilor invocată". Pe de altă parte, Comisia a întemeiat constatarea sa privind ruperea de sigilii pe starea sigiliului în litigiu în dimineața de 30 mai 2006, care, potrivit acesteia, prezenta mesajele „VOID" pe toată suprafața, precum și resturi de adeziv pe verso, astfel cum reiese în special din declarațiile inspectorilor Comisiei și ai Bundeskartellamt și din consemnările care apar în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii [considerentele (75) și (76) ale deciziei atacate].

60 În consecință, referindu-se în special la declarațiile a șase inspectori prezenți la fața locului și la semnarea de către reclamantă a procesului-verbal de aplicare a sigiliului, Comisia a constatat mai întâi aplicarea corespunzătoare a sigiliului în litigiu în seara de 29 mai 2006 [considerentele (50) și (51) ale deciziei atacate]. Ulterior, astfel cum s-a arătat la punctul 59 de mai sus, în dimineața de 30 mai 2006, Comisia a constatat o modificare a stării sigiliului menționat, care, potrivit acesteia, dovedește încălcarea de rupere de sigilii.

61 Independent de valoarea probantă a elementelor de probă pe care s-a întemeiat Comisia și care trebuie apreciate în cadrul examinării motivelor al treilea, al patrulea și al cincilea, Comisia a considerat în mod justificat în considerentul (44) al deciziei atacate

că „simpla mențiune a posibilității teoretice a unei [...] desfășurări atipice a faptelor nu poate fi suficientă” pentru a exclude existența unei încălcări. Astfel, conform principiilor stabilite la punctele 55 și 56 de mai sus, reclamantei îi revenea sarcina de a stabili nu numai realitatea diferitelor împrejurări pe care le-a susținut în scopul de a explica starea sigiliului în litigiu în data de 30 mai 2006, ci și faptul că aceste împrejurări pun în discuție valoarea probantă a probelor prezentate de Comisie.

62 Or, în decizia atacată, Comisia a examinat explicațiile alternative privitoare la starea sigiliului în litigiu în data de 30 mai 2006 invocate de reclamantă în cursul procedurii administrative. Totuși, Comisia a considerat că aceste explicații nu demonstrau că starea în discuție rezulta din alte împrejurări decât ruperea sigiliului [considerentele (62)-(68) și (77)-(98) ale deciziei atacate]. În aceste condiții, nu poate fi constatată nicio încălcare a principiilor referitoare la sarcina probei.

63 În cele din urmă, reclamanta nu poate pretinde că două împrejurări, respectiv pretinsa vechime a sigiliului în litigiu și lipsa fotografiilor care să facă dovada stării sigiliului în litigiu anterior deschiderii ușii, ar fi sporit dificultatea sarcinii probei care revenea Comisiei. Presupunând că existența acestor împrejurări este stabilită în măsură suficientă, se va impune să se examineze dacă, în lumina argumentației formulate de reclamantă cu privire la aceste împrejurări, probele invocate de Comisie susțin corespunzător cerințelor legale constatarea ruperii unui sigiliu în sensul articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003. Această examinare va fi efectuată în cadrul analizei motivelor al treilea, al patrulea și al cincilea.

64 Din toate cele arătate mai sus reiese că primul motiv trebuie respins.

*Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea „principiului procedurii inchizitoriale”*

Argumentele părților

65 Reclamanta face trimitere la Hotărârea Curții din 13 iulie 1966, Consten și Grundig/Comisia (56/64 și 58/64, Rec., p. 429), și la Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München (C-269/90, Rec., p. I-5469), și amintește că, potrivit „principiului procedurii inchizitoriale”, Comisia are obligația de a realiza din oficiu clarificarea faptelor și de a examina, cu atenție și imparțialitate, toate elementele pertinente din speță. Or, în speță acest „principiu” ar fi fost încălcat.

66 În primul rând, Comisia ar fi trebuit să remedieze „incertitudinile vădite” referitoare la compoziția Synto. Comisia nu ar fi trebuit să se limiteze la afirmația că nu cunoaște produsul care fusese utilizat de institut în cadrul expertizelor sale [considerentul (85) al deciziei atacate]. În expertiza institutului II, institutul ar fi stabilit prezența componentului 2-(2-butoxietoxi)etanol în Synto. Or, acest component ar ataca un număr mare de substanțe organice. În sens contrar, domnul Kr. nu ar fi efectuat personal o analiză a compoziției Synto, ci ar fi considerat că produsul de întreținere constă într-o „soluție apoasă surfactantă care conține elemente de 2-butoxetanol et de 2-propanol (alcool isopropilic)”. O astfel de substanță nu ar produce decât efecte similare unui alcool, în timp de substanța analizată de institut ar produce și efectele unui eter și, în consecință, ar avea în plus un efect de solvent mai ales în raport cu adezivii și urmele de cariocă. Rezultatele expertizelor institutului ar fi trebuit să determine Comisia să efectueze analize suplimentare ale compoziției Synto. Comisia nu ar putea renunța la

acestea numai pentru motivul că, potrivit indicațiilor producătorului, singura variantă a Synto care este în mare parte anhidră (denumită în continuare „Synto Forte") nu ar fi vândută în sticlele de un litru care erau folosite de societatea de curățenie [considerentul (85) al deciziei atacate]. Ar fi imposibil de exclus ipoteza că producătorul ar fi făcut declarații eronate și/sau că ambalajul Synto ar fi fost schimbat ulterior.

67 Comisia ar fi omis de asemenea să țină seama de faptul că produsul de întreținere utilizat anterior de societatea de curățenie (Synto Forte) ar fi fost înlocuit cu Synto cu puțin timp înaintea inspecției, fapt ce ar fi fost semnalat Comisiei în răspunsul reclamantei la solicitarea de informații din 19 octombrie 2007. În această privință, ar fi imposibil de exclus că la societatea de curățenie se mai găseau încă resturi de Synto Forte. Comisia ar fi putut efectua cu ușurință o analiză a produsului de întreținere utilizat dat fiind că reclamanta i-ar fi propus să îi trimită o parte din conținutul rămas în recipient.

68 În al doilea rând, Comisia și-ar fi încălcat obligația de investigare prin omiterea investigării pretinsei posibilități ca posesorii de chei să fi permis accesul terților la incinta G.505, precum și a pretinsei posibilități ca o persoană să fi pătruns în alt mod în incinta menționată. În considerentele (98) și (100) ale deciziei atacate, Comisia nu ar fi luat în considerare faptul că ușa incintei respective fusese nu numai sigilată, ci și încuiată pentru a preveni orice acces neautorizat. Declarațiile scrise și date sub jurământ ale posesorilor de chei ar arăta că, în noaptea respectivă, ușa incintei amintite nu ar fi fost nici descuiată, nici deschisă. Reclamanta solicită dovedirea acestui fapt prin audierea acestor persoane în calitate de martori, în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură.

69 În măsura în care Comisia ar afirma că alte persoane ar fi putut să își procure o cheie a incintei G.505 de la posesorii de chei [considerentul (98) al deciziei atacate], reclamanta susține că, având în vedere obligația sa de a clarifica în întregime faptele, Comisia ar fi trebuit să solicite ca declarațiile scrise și date sub jurământ să fie completate sau să investigheze direct localizarea cheilor.

70 De asemenea, în măsura în care Comisia ar afirma că declarațiile scrise și date sub jurământ nu exclud că „ușa ar fi fost deschisă prin alte mijloace" [considerentul (98) al deciziei atacate], aceasta ar fi trebuit să efectueze investigații privind încuietoarea și ușa incintei G.505, care să poată stabili dacă a avut loc o efracție sau o încercare de manevrare de orice natură. O analiză a suprafeței ușii ar fi permis să se constate că deschiderea ușii prin alte metode putea fi exclusă.

71 Reclamanta adaugă că nu se poate presupune că l-ar fi incitat cu bună știință pe unul dintre posesorii de chei să deterioreze sigiliul în litigiu și/sau să deschidă ușa. Reclamanta consideră că, prin fals în declarația scrisă și dată sub jurământ, acest terț eventual risca, potrivit dreptului german, o sancțiune penală și eventual plata unor despăgubiri substanțiale.

72 În al treilea rând, Comisia ar fi încălcat „principiul procedurii inchizitoriale" prin formularea întrebării nr. 6 din chestionarul inspectorilor, care s-ar fi opus reproducerii propriilor constatări ale inspectorilor sau care ar fi influențat aceasta.

73 Comisia arată că prezentul motiv trebuie respins întrucât reclamanta se limitează la formularea unor aprecieri generale fără a stabili modul în care motivele invocate ar putea afecta legalitatea deciziei atacate. Cu titlu subsidiar, Comisia contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

74 Astfel cum s-a amintit la punctele 48 și 49 de mai sus, în domeniul dreptului concurenței, Comisiei îi revine obligația de a face dovada încălcărilor pe care le constată și de a stabili elementele de probă adecvate în vederea demonstrării, corespunzător cerințelor legale, a existenței faptelor constitutive ale unei încălcări. În acest scop, Comisia are sarcina de a strânge elemente de probă suficient de precise și de concordante pentru a întemeia convingerea fermă că încălcarea invocată a avut loc.

75 În plus, trebuie arătat că, în vederea respectării principiului bunei administrări, Comisia trebuie să contribuie prin propriile mijloace la stabilirea faptelor și a împrejurărilor relevante (Hotărârea Consten și Grundig/Comisia, punctul 65 de mai sus, p. 501).

76 Printre garanțiile conferite de ordinea juridică comunitară se numără, în special, obligația instituției competente de a examina cu atenție și imparțialitate toate elementele relevante ale speței (a se vedea în acest sens Hotărârea Technische Universität München, punctul 65 de mai sus, punctul 14, și Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1995, Nölle/Consiliul și Comisia, T-167/94, Rec., p. II-2589, punctul 73).

77 În această privință, cu titlu introductiv, trebuie să se constate că motivul formulat de reclamantă urmărește să stabilească omisiunea Comisiei de a examina elementele relevante din speță, în special prin lipsa remedierii incertitudinilor referitoare la compoziția Synto și la lipsa investigațiilor suficiente cu privire la eventualul acces la incinta G.505. Or, astfel de insuficiențe, presupunând că, dacă este cazul, pot să reducă valoarea probantă a probelor reținute de Comisie în decizia atacată, ar putea afecta legalitatea acesteia din urmă.

78 În primul rând, în ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi lăsat să subziste incertitudini privind compoziția produsului de întreținere utilizat la 30 mai 2006, în primul rând trebuie arătat că, în considerentul (85) al deciziei atacate, contrar susținerilor reclamantei, Comisia nu s-a limitat să afirme că nu cunoștea produsul care fusese utilizat de institut pentru testele efectuate. În considerentul menționat, pe de o parte, Comisia a afirmat că reiese din raportul Kr. I și din raportul Kr. II că efectul Synto pe suprafața sigiliului în litigiu nu ar fi putut să aibă nicio incidență asupra funcționării acestuia. Pe de altă parte, aceasta a înlăturat afirmația reclamantei potrivit căreia domnul Kr. nu utilizase produsul de curățare original la efectuarea testelor.

79 Mai întâi, Comisia a arătat în fapt că i-a fost livrat chiar de societatea de curățenie exact același detergent precum cel utilizat în incintele reclamantei în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că numai acest produs de curățenie fusese utilizat cu ocazia seriei de teste amintite. În continuare, se impune constatarea că afirmația din considerentul (85) al deciziei atacate, potrivit căreia Comisia nu cunoștea produsul care fusese utilizat de institut pentru testări, reprezintă un răspuns la argumentul reclamantei potrivit căruia institutul a testat produsul care îi fusese trimis de aceasta și a constatat că este vorba despre un solvent anhidric care avea drept componentă principală 2-(2-butoxietoxi)etanolul. Or, potrivit indicațiilor producătorului, SyntoForte, singura variantă a Synto care ar fi în mare parte anhidric, nu este comercializat în sticlele de un litru care ar fi fost utilizate pentru curățarea ușii incintei G.505 și nu este utilizat ca produs de curățare, ci ca produs pentru înlăturarea petelor.

80 În al doilea rând, Comisia nu avea obligația de a analiza compoziția Synto, întrucât, pentru efectuarea testelor, a utilizat Synto pe care societatea de curățenie l-a folosit pe ușa incintei G.505 și care i-a fost expediat direct de aceasta din urmă, ceea ce reclamanta, întrebată în ședință cu privire la acest aspect, nu a contestat. În plus, din scrisoarea din 5 septembrie 2006, adresată Comisiei de societatea de curățenie, și în special din răspunsul dat de această societate la a doua întrebare a Comisiei, reiese că

Synto a fost folosit efectiv pentru curățarea ușii incintei respective. În cele din urmă, fișa cu date de securitate privind Synto nu menționează prezența în Synto a compusului 2-(2-butoxietoxi)etanol.

81 În al treilea rând, reclamanta nu contestă că, potrivit indicațiilor care apar pe site-ul internet al producătorului, Synto Forte nu este comercializat în sticlele de un litru care au fost utilizate de societatea de curățenie. În această privință, argumentele reclamantei potrivit cărora ar fi imposibil de exclus ca producătorul să fi făcut declarații eronate sau ca ambalajul să fi fost schimbat ulterior nu sunt convingătoare și, indiferent de situație, nu sunt dovedite.

82 În al patrulea rând, argumentele reclamantei potrivit cărora nu se poate exclude că societatea de curățenie ar fi păstrat resturi din varianta mai agresivă a Synto, care se pretinde că ar fi fost folosită anterior, trebuie de asemenea respinse. Astfel, pe de o parte, reclamanta nu explică motivul pentru care această variantă, mai nocivă pentru suprafețele din lemn, ar fi fost utilizată pentru curățarea ușilor incintelor sale. Pe de altă parte, reiese din considerentul (85) al deciziei atacate că tocmai societatea de curățenie a livrat Comisiei exact același detergent care a fost utilizat în incintele reclamantei la 30 mai 2006 și nu a utilizat decât acest produs cu ocazia numeroaselor serii de teste. Or, această afirmație nu este contestată de reclamantă.

83 Întrucât produsul detergent cu privire la care expertul desemnat de Comisie a efectuat testele era chiar detergentul utilizat de societatea de curățenie în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006, Comisia nu avea niciun motiv de a efectua analiza compoziției acestuia.

84 În al doilea rând, reclamanta arată că „principiul procedurii inchizitoriale” ar fi fost încălcat de Comisie întrucât nu a fost investigată posibilitatea ca posesorii de chei să fi permis accesul la incinta G.505 unor terți și nici posibilitatea ca cineva să fi pătruns în alt mod în incinta menționată.

85 Or, conform articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia poate impune amenzi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, „sigiliile aplicate [...] de către reprezentanții oficiali sau alte persoane care îi însoțesc, autorizate de către Comisie, au fost rupte". Astfel, conform acestei dispoziții, Comisia are sarcina de a dovedi ruperea sigiliilor. În schimb, acesteia nu îi revine sarcina de a demonstra că s-a pătruns efectiv în incinta care a fost sigilată sau că documentele depozitate în aceasta au fost manevrate. În speță, reiese din considerentele (74)-(76) ale deciziei atacate că într-adevăr Comisia a considerat că sigiliul în litigiu a fost rupt. În acest scop, Comisia a arătat în special [considerentul (74) al deciziei atacate] că „[s]tarea sigiliului în dimineața de 30 mai 2006 conduc[ea] la concluzia că sigiliul [fusese] desprins de pe ușa biroului în timpul nopții și că, în consecință, ușa ar fi putut fi deschisă în această perioadă". Având în vedere considerațiile de mai sus, afirmațiile reclamantei potrivit cărora ușa incintei respective nu a fost nici descuiată, nici deschisă în noaptea respectivă și care ar fi susținute prin declarațiile scrise și date sub jurământ ale posesorilor de chei sunt inoperante.

86 Indiferent de situație, astfel cum arată Comisia, declarațiile posesorilor de chei, scrise și date sub jurământ, între 2 septembrie și 22 decembrie 2007, respectiv la aproape un an și jumătate de la data faptelor, nu pot modifica concluzia sa formulată în decizia atacată cu privire la existența ruperii unui sigiliu, din moment ce, astfel cum reiese din răspunsurile reclamantei la solicitarea sa de informații, alte persoane puteau avea acces la o cheie care să permită deschiderea ușii incintei G.505. În consecință, Comisia nu avea obligația de a efectua o investigație cu privire la eventuala posibilitate ca posesorii de chei să fi permis accesul la incinta menționată terților și nici cu privire la posibilitatea ca vreo persoană să fi pătruns în alt mod în această incintă.

87 În al treilea rând, reclamanta pretinde că „principiul procedurii inchizitoriale" a fost încălcat de către Comisie prin formularea întrebării nr. 6 din chestionarul inspectorilor, care s-ar fi opus reproducerii propriilor constatări ale inspectorilor sau ar fi influențat-o.

88 O astfel de argumentație trebuie respinsă. Astfel, prin această întrebare se solicitau de la membrii echipei de inspecție indicii în sensul constatării ruperii unui sigiliu, având în vedere în special consemnările menționate în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii, respectiv prezența mesajelor „VOID" pe toată suprafața sigiliului în litigiu, precum și prezența adezivului în jurul și pe versoul acestuia. În consecință, configurația chestionarului nu se opunea reproducerii propriilor constatări ale inspectorilor.

89 De altfel, reiese din răspunsurile date de inspectori la chestionarul menționat că aceștia au arătat efectiv, la întrebarea nr. 6, elementele pe care și le-au amintit individual în această privință. Astfel, spre exemplu, domnul Kl. a declarat că a avut imediat impresia „că sigiliul a fost modificat de la aplicare și [că a] consemnat în scris observațiile pe baza cărora poate fi formulată o astfel de concluzie și [...] le anexa[se] la procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii". Domnul Ko. a declarat că „observase că sigiliul era «deplasat» și că mesajul «VOID» era vizibil", însă nu a „privit versoul sigiliului". Domnul L. a arătat că „a doua zi, [s]-a asigurat personal de starea sigiliului", observând că acesta „era deplasat cu aproximativ 2 mm", dar că „nu fusese foarte atent la prezența unui mesaj «VOID» pe sigiliu". Domnul N. a arătat de asemenea „că întrucât l-a observat personal, își amintește perfect că mesajul «VOID» era vizibil pe toată suprafața sigiliului" și că „[p]ăreau a dovedi de asemenea ruperea unui sigiliu resturile de adeziv de pe ușă, în imediata apropiere a marginii sigiliului". În cele din urmă, domnul M. a arătat că „[d]escrierea care apare în procesul-verbal [era] exactă" și că acesta, „concret, a[r] redacta punctul (b) din procesul-verbal amintit astfel: resturi de adeziv pe două margini ale sigiliului; era vorba despre fragmente de 1-2 mm din mesajul «VOID»".

90 Prin urmare, al doilea motiv trebuie respins.

*Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe prezumția pretins inexactă a aplicării sigiliului în mod corespunzător*

Argumentele părților

91 Reclamanta arată că s-a considerat în mod nejustificat de către Comisie, în considerentul (5) al deciziei atacate, că ar fi necontestată starea intactă a sigiliului în litigiu în momentul când a fost aplicat pe ușa incintei G.505 la 29 mai 2006 și că acesta era complet lipit pe ușă și pe cadrul acesteia atunci când echipa de inspecție a părăsit incinta, în jurul orei 19.30.

92 În primul rând, aplicarea corespunzătoare a sigiliului în litigiu pe ușă nu ar fi necontestată. În răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, reclamanta ar fi contestat deja lipirea perfectă a sigiliului în litigiu pe suprafața suportului respectiv. Cuprinsul dosarului ar permite cel mult să se concluzioneze că, în conformitate cu impresia superficială a inspectorilor prezenți cu ocazia aplicării sigiliului, sigiliul în litigiu era lipit de suprafața suportului respectiv, ceea ce nu ar fi suficient pentru a justifica constatarea referitoare la o aplicare corespunzătoare. Reclamanta arată că, în fișa tehnică, se explică faptul că acest tip de sigiliu se lipește pe diferite suprafețe determinate cu condiția ca acestea să fi fost curățate în prealabil. Or, o astfel de curățare nu ar fi fost efectuată. În plus, ușa respectivă ar fi alcătuită din panouri lăcuite cu proprietăți de izolare fonică, iar cadrul acesteia din aluminiu eloxat, care nu ar fi menționate în fișa tehnică.

93 Nu s-ar fi stabilit nici că sigiliul în litigiu ar fi fost dezlipit de pe folia de protecție în conformitate cu instrucțiunile producătorului. Chiar și 3M ar admite posibilitatea unei deteriorări prealabile în cazul unei manevrări defectuoase [considerentul (60) al deciziei atacate]. Ar reieși din expertiza institutului III că aplicarea unui sigiliu

neconform cu instrucțiunile producătorului nu ar conduce neapărat la apariția imediată a mesajelor „VOID” pe sigiliu. În consecință, afirmația potrivit căreia orice indiciu al unei lipiri insuficiente a sigiliului în litigiu ar fi fost remarcată imediat de persoanele prezente cu ocazia aplicării sigiliului [considerentul (54) al deciziei atacate] ar fi lipsită de pertinență. În plus, reclamanta contestă faptul că sigiliul în litigiu ar fi fost dezlipit în mod corect de pe folia de protecție, că a putut fi lipit fără probleme, că era lipit de ușa incintei G.505 și pe cadrul acesteia, intact și fără mesaje „VOID” vizibile și că ar fi făcut obiectul unei observări atente din partea anumitor inspectori. Reclamanta nu ar fi putut verifica aceste aspecte, iar Comisia nu le-ar fi dovedit. Reclamanta adaugă că declarațiile inspectorilor cu privire la desfășurarea aplicării sigiliului în litigiu sunt contradictorii.

94 În ce privește afirmațiile existente în considerentul (56) al deciziei atacate, reclamanta susține că este neverosimil ca producătorul să fi menționat instrucțiuni atât de detaliate cu privire la manevrarea produsului dacă acestea erau oricum inutile. În plus, în calitate de producător, 3M nu ar avea niciun interes să pună în discuție fiabilitatea produsului său. În consecință, Comisia nu ar fi putut constata cu o certitudine suficientă că sigiliul în litigiu este „intact” și că „este lipit de ușa și de cadrul ușii incintei G.505” [considerentul (5) al deciziei atacate].

95 În al doilea rând, faptul că un reprezentant al reclamantei a semnat procesul-verbal de aplicare a sigiliului la 29 mai 2006 ar confirma numai aplicarea oficială a unui sigiliu, nu și aplicarea corectă a acestuia, întrucât reclamanta nu avusese posibilitatea de a identifica imediat deteriorările inițiale sau deficiențele în aplicarea sigiliului în litigiu.

96 În al treilea rând, contrar celor susținute de Comisie, pretinsa experiență a acesteia și testele efectuate de domnul Kr. ar fi lipsite de pertinență. Simpla împrejurare că nu ar fi existat probleme de aderență și nici „reacții fals pozitive” cu alte sigilii utilizate

din 2004 și provenite din același lot [considerentul (55) al deciziei atacate] nu ar permite să se concluzioneze că o astfel de reacție ar fi exclusă sau improbabilă. Chiar domnul Kr. ar fi recunoscut că analizele sale nu permit să se determine în ce măsură observațiile sale pot fi generalizate. Or, rezultatele analizelor efectuate de domnul Kr. ar fi trebuit „confirmate statistic".

97 În al patrulea rând, afirmația Comisiei potrivit căreia, în cazul utilizării pe uși de birou obișnuite din aluminiu (lăcuit), ar fi probabilă o funcționare corectă a sigiliilor [considerentul (56) al deciziei atacate] ar fi lipsită de pertinență întrucât nu s-ar fi constatat niciodată că ușa incintei G.505 ar fi produsă din aluminiu. Nici cadrul ușii respective nu ar fi produs din aluminiu lăcuit, ci din aluminiu eloxat, respectiv acoperit cu un strat de protecție oxidat cu rol de protecție împotriva coroziunii.

98 Comisia solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

99 Este necontestat faptul că la 29 mai 2006, în jurul orei 19.15, incinta G.505 a fost sigilată cu un sigiliu oficial al Comisiei. Totuși, potrivit reclamantei, nu s-a dovedit că aplicarea acestui sigiliu ar fi fost corespunzătoare. Potrivit reclamantei, este posibil numai să se deducă din impresia superficială a inspectorilor prezenți cu ocazia aplicării sigiliului că sigiliul în litigiu era lipit pe suprafața suportului în cauză. Totuși, nu s-ar putea considera cu o certitudine suficientă că sigiliul în litigiu era lipit bine, fiind intact, pe ușa incintei G.505 și pe cadrul acesteia în seara de 29 mai 2006.

100 Trebuie arătat că, în decizia atacată, Comisia a constatat că „[a]plicarea sigiliului s-a desfășurat corect", că „[s]igiliul s-a lipit perfect pe suportul alcătuit din ușă și din cadrul acesteia și [că] niciun mesaj «VOID» nu era vizibil pe suprafața sa galbenă și albastră ulterior aplicării" [considerentul (50) al deciziei atacate].

101 În acest scop, Comisia s-a întemeiat, în decizia atacată [considerentele (5), (50) și (51) ale deciziei atacate], pe procesul-verbal de aplicare a unui sigiliu și pe răspunsurile a șase inspectori, care au fost prezenți cu ocazia aplicării sigiliului în litigiu, la întrebarea nr. 3 din chestionarul adresat inspectorilor.

102 În primul rând, trebuie să se examineze dacă probele menționate în decizia atacată permit să se concluzioneze în sensul aplicării adecvate a sigiliului în litigiu.

*103* *Primo*, trebuie să se constate că procesul-verbal de aplicare a unui sigiliu menționează, pe de o parte, că la 29 mai 2006, la ora 19.15, a fost aplicat un sigiliu pe ușa incintei G.505, în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003, și, pe de altă parte, că un reprezentant al reclamantei, domnul P., a fost informat în legătură cu dispozițiile articolului 20 alineatul (2) litera (d) și cu cele ale articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, precum și cu posibilitatea de impunere a unei amenzi, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) litera (e) din regulamentul menționat, în cazul în care sunt rupte sigilii în mod intenționat sau din neglijență. Procesul-verbal a fost semnat de domnul Kl., reprezentant oficial al Comisiei și șeful echipei de inspecție, de domnul J., agent al Bundeskartellamt, și de domnul P., reprezentant al reclamantei.

104 Contrar celor pretinse de reclamantă, procesul-verbal de aplicare a unui sigiliu demonstrează corespunzător cerințelor legale corectitudinea aplicării sigiliului în litigiu. Astfel, procesul-verbal respectiv atestă aplicarea unui sigiliu „în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003", care a fost recunoscută

de un reprezentant al reclamantei prin semnarea acestuia după ce a fost informat în legătură cu dispozițiile relevante. Or, numai aplicarea corespunzătoare a unui sigiliu poate fi considerată conformă articolului 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003.

105 Indiferent de situație, dacă în seara de 29 mai 2006 reclamanta ar fi constatat o neregularitate în aplicarea sigiliului în litigiu sau ar fi constatat apariția mesajelor „VOID" pe acesta, se poate considera că aceasta ar fi formulat imediat observații cu privire la acest aspect, dat fiind că reclamanta cunoștea perfect importanța unor astfel de mesaje [a se vedea de asemenea considerentul (51) al deciziei atacate]. În plus, astfel cum a arătat Comisia, serviciul de securitate al reclamantei a afirmat că, ulterior verificării sigiliului în litigiu, la mai multe ore de la aplicarea acestuia, nu a fost observată nicio modificare a acestuia cu ocazia a două ronduri efectuate în clădirea G. În consecință, se impune respingerea argumentului reclamantei potrivit căruia mesajele „VOID" nu ar fi putut apărea decât ulterior, ca urmare a unei deteriorări prealabile a sigiliului în litigiu determinate de o manevrare defectuoasă a acestuia.

106 *Secundo*, trebuie să se constate că răspunsurile celor șase inspectori ai Comisiei și ai Bundeskartellamt prezenți cu ocazia aplicării sigiliului, la care a făcut trimitere Comisia în considerentele (5) și (50) ale deciziei atacate, confirmă aplicarea corectă a sigiliului în litigiu.

107 Astfel, domnul Kl., reprezentant oficial al Comisiei și șeful echipei de inspecție, a afirmat că este „absolut sigur că sigiliul este intact [... și că s-a] asigurat personal cu deosebită atenție". Domnul Kl. a adăugat că sigiliul în litigiu „era bine lipit pe ușă și pe chenar și [că] nu era vizibil niciun mesaj «VOID»".

108 De asemenea, domnul L., reprezentant oficial al Comisiei, a declarat că „[este] sigur că sigiliul era intact atunci când [inspectorii au] părăsit clădirea și [că aceștia] au privit cu atenție sigiliul și au verificat să fie bine așezat”.

109 Doamna W., reprezentant oficial al Comisiei, a confirmat, în ce o privește, că „[e]ste cert [că sigiliul] era corect lipit pe ușă, [că] aplicarea a fost corect efectuată [... și că] sigiliul părea «normal»”. Doamna W. a adăugat că sigiliul în litigiu „a fost așezat corect pe ușă, [că] avea culorile albastru deschis și galben normale [și că] nu era vizibil niciun mesaj «VOID»”.

110 Domnul N., agent al Bundeskartellamt, a explicat că „observase personal că sigiliul era intact atunci când echipa de inspecție a părăsit clădirea [... și că] cercetase sigiliul cu atenție”.

111 Domnul M., agent al Bundeskartellamt, a declarat că, „după ce domnul [Kl.] a aplicat sigiliul, mai mulți funcționari, între care [el însuși], s-au asigurat că sigiliul a fost corect aplicat”. Domnul M. a adăugat că, „[a]tunci când echipa de inspecție, inclusiv funcționarii Bundeskartellamt, [au] părăsit culoarul pe care se află incinta care a fost sigilată, sigiliul era intact”. Domnul M. afirmă că a „constatat *de visu*” acest fapt.

112 În cele din urmă, domnul B., agent al Bundeskartellamt, a confirmat că „domnul [Kl.] și alți membri ai echipei alături de [el însuși] s-au asigurat că sigiliul a fost aplicat corect [și că] observase personal că sigiliul era intact atunci când echipa de inspecție a părăsit clădirea”.

113 Tertio, trebuie să se constate că răspunsurile la întrebarea nr. 3 din chestionarul Comisiei ale celorlalți patru inspectori care au participat la inspecții în incintele reclamantei nu pun în discuție valoarea probantă a probelor sus-menționate. Astfel, un inspector a afirmat că nu a participat la aplicarea sigiliului, iar ceilalți trei inspectori au oferit alte indicii privind aplicarea corectă a sigiliului în litigiu și, în consecință, au confirmat conținutul probelor pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată.

114 Astfel, domnul K. a declarat că „atunci când [a] văzut pentru ultima oară sigiliul, acesta era intact". Domnul Me. a confirmat că, în ce îl privește, „[s-a] asigurat, cel puțin superficial, că sigiliul era intact". În cele din urmă, domnul J. a afirmat că „[d]in câte [își amintește], sigiliul era intact atunci când echipa de inspecție a părăsit această aripă a clădirii la 29 mai 2006".

115 Rezultă din cele de mai sus că probele pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată permiteau să se constate că sigiliul în litigiu fusese aplicat în mod adecvat la 29 mai 2006, că, așadar, acesta era lipit pe ușa incintei G.505 și pe cadrul acesteia și că era intact, în sensul că mesajele „VOID" nu erau vizibile în momentul când echipa de inspecție a părăsit incintele reclamantei.

116 În al doilea rând, trebuie să se examineze dacă împrejurările invocate de reclamantă sunt de natură să pună în discuție valoarea probantă a probelor sus-menționate. Reclamanta se referă în acest sens la faptul că, în primul rând, ușa incintei G.505 și cadrul acesteia nu au fost curățate anterior aplicării sigiliului în litigiu, în al doilea rând, că materialele ușii respective și cele ale cadrului acesteia nu sunt menționate în fișa tehnică și, în al treilea rând, nu s-a stabilit că sigiliul în litigiu a fost desprins de pe folia sa de protecție în conformitate cu instrucțiunile producătorului.

117 *Primo*, trebuie să se constate că, în decizia atacată, Comisia a explicat că reprezentanții săi și cei ai Bundeskartellamt se „asiguraseră că suportul era curat, astfel încât nu era absolut necesară curățarea în mod special a ușii și a cadrului respectiv” [considerentul (49) al deciziei atacate].

118 Deși, desigur, în fișa tehnică este recomandată curățarea suprafeței suport vizate anterior aplicării unui sigiliu, totuși această recomandare este legată de faptul că o suprafață murdară ar putea afecta aderența sigiliului, astfel încât ar fi posibil ca mesajele „VOID” să nu apară în cazul ruperii sigiliului. Astfel, în fișa tehnică, se menționează expres că „orice element care contaminează suprafața afectează negativ aderența [sigiliului] și mesajul privind distrugerea acestuia”. În plus, producătorul de sigilii, 3M, a confirmat expres că recomandarea privitoare la curățarea prealabilă a suprafeței suporturilor vizate privea în principal cazurile în care o astfel de suprafață ar fi contaminată cu ulei sau grăsimi. Praful care se află în mod obișnuit într-un birou nu afectează în niciun mod funcționalitatea sigiliilor.

119 Or, reclamanta, căreia îi revine sarcina probei cu privire la împrejurările pe care le invocă, nu a dovedit că, în seara de 29 mai 2006, suprafața ușii incintei G.505 și cea a cadrului acesteia ar fi fost acoperite cu alți contaminanți în afară de praful care se află în mod obișnuit într-un birou. În plus, aceasta nu a stabilit că, în seara de 29 mai 2006, starea suprafeței ușii și cea a cadrului respectiv ar fi fost în mod normal de natură să afecteze funcționalitatea sigiliului în litigiu. Dimpotrivă, se poate considera că ușa incintei G.505 era curățată în mod constant de societatea de curățenie. În aceste condiții, primul argument al reclamantei trebuie respins.

120 *Secundo*, în ce privește argumentele reclamantei privitoare la materialele din care sunt alcătuite ușa incintei G.505 și cadrul acesteia, trebuie să se constate că, în considerentul (56) al deciziei atacate, Comisia a arătat că „[î]n cazul utilizării pe uși de

birou obișnuite din aluminiu (lăcuit), [era... ] probabilă o funcționare corectă a sigiliilor". Comisia a precizat că „[a]cest fapt fusese confirmat cu claritate prin analizele efectuate la fața locului și în laborator de expertul desemnat de [aceasta] cu privire la sigilii și la aderența acestora la suportul lor real".

121 Reclamanta afirmă că ușa vizată nu ar fi produsă din aluminiu lăcuit, ci din aluminiu eloxat. Totuși, reclamanta, căreia îi revine sarcina probei elementelor pe care le invocă, nu formulează niciun argument care să permită să se considere că faptul că ușa este produsă din aluminiu eloxat, și nu din aluminiu lăcuit, ar fi putut avea vreo incidență asupra funcționării sigiliului în litigiu.

122 Indiferent de situație, 3M a arătat, în răspunsul său la solicitarea de informații a Comisiei, că adezivul utilizat în acest tip de sigiliu era adaptat practic la toate suporturile, astfel încât enumerarea în fișa tehnică a suporturilor posibile [oțel inoxidabil, acrilonitril butadien stiren (ABS), polipropilenă, metal vopsit, poliester, polietilenă de înaltă densitate (PEHD), nailon, sticlă, policarbonat] nu era exhaustivă, ci urmărea oferirea unei indicații aproximative referitoare la natura și la gama suporturilor pe care ar putea fi utilizat produsul. 3M a indicat de asemenea că un astfel de sigiliu funcționa corect pe uși din aluminiu și din aluminiu lăcuit și a precizat că, dacă un sigiliu nu adera în măsură suficientă la suport, era posibil ca mesajele „VOID" să nu apară în cazul dezlipirii acestuia, ceea ce nu s-a întâmplat în speță. Observațiile din raportul Kr. I și observațiile domnului Kr. din 9 iulie 2008 confirmă de asemenea aceste afirmații. În aceste condiții, al doilea argument al reclamantei trebuie respins.

123 Tertio, în ce privește împrejurarea potrivit căreia nu s-ar fi stabilit că sigiliul în litigiu ar fi fost dezlipit de pe folia sa de protecție în conformitate cu instrucțiunile

producătorului, este suficient să se constate că reclamanta nu a prezentat niciun indiciu în sensul realității împrejurării susținute, astfel încât această argumentație trebuie respinsă. Indiferent de situație, potrivit 3M, o deteriorare a produsului cu ocazia dezlipirii foliei de protecție ar fi avut drept efect apariția mesajelor „VOID" chiar anterior aplicării pe suport, în timp ce o „reacție fals pozitivă" survenită ulterior ar fi exclusă. În raportul Kr. I, au fost înlăturate de asemenea pertinența vitezei de separare a sigiliului în litigiu de folia de protecție în raport cu apariția mesajelor „VOID" sau posibilitatea ca mesajele respective să nu apară decât după o anumită perioadă. În aceste condiții, al treilea argument al reclamantei trebuie de asemenea respins.

124 Reiese din toate cele de mai sus că al treilea motiv nu poate fi primit.

*Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe presupunerea pretins eronată a „stării evidente" a sigiliului în litigiu în ziua următoare inspecției*

Argumentele părților

125 Reclamanta susține că, în decizia atacată [considerentele (9), (24), (55), (61) și (75) ale deciziei atacate], Comisia a considerat în mod eronat că la 30 mai 2006, mesajele „VOID" erau vizibile pe toată suprafața sigiliului în litigiu.

126 În primul rând, potrivit percepției reprezentanților reclamantei, mesajele „VOID” nu ar fi fost decât foarte puțin vizibile și cu certitudine nu pe toată suprafața sigiliului în litigiu. În răspunsul său la chestionarul Comisiei, un funcționar al Bundeskartellamt ar fi arătat de asemenea că, „în anumite locuri, mesajul «VOID» era puțin vizibil prin hârtie”. Inițial, membrii echipei de inspecție și reprezentanții reclamantei ar fi avut dubii cu privire la existența unei modificări a sigiliului în litigiu. În conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură, reclamanta propune în acest sens ascultarea ca martor a avocatului său.

127 Faptul că inspectorii ar fi vrut să efectueze o comparație între starea sigiliului în litigiu și cea a sigiliilor aplicate în alte părți ale imobilului [considerentul (76) al deciziei atacate] ar confirma că mesajele „VOID” nu ar fi fost clar vizibile pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu. Indiferent de situație, cu privire la acest aspect, nu se poate pune problema unei percepții perfect concordante a tuturor funcționarilor prezenți. În plus, anumite declarații ale inspectorilor ar fi contradictorii cu procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii.

128 În al doilea rând, Comisia s-ar fi întemeiat în mod eronat pe fotografiile părții care ar fi rămas lipită pe cadrul ușii incintei G.505 și care nu ar fi fost realizate cu un telefon mobil decât în după-amiaza zilei de 30 mai 2006. În această privință, afirmația Comisiei potrivit căreia, în dimineața de 30 mai 2006, ușa incintei G.505 ar fi fost deschisă de șeful echipei de inspecție fără a deteriora mai mult sigiliul în litigiu [considerentul (10) al deciziei atacate] ar fi eronată. Dezlipirea sigiliului de pe ușă ar fi trebuit în mod cert să deterioreze suprafața adezivă a acestuia. Dat fiind că inspecția ar fi continuat în mod intensiv de la ora 9.30 și, în consecință, ușa incintei G.505 ar fi fost deschisă și închisă în mod constant, sigiliul în litigiu s-ar fi dezlipit și ar fi fost lipit la loc de mai multe ori. Ar fi inevitabil ca respectivele condiții de tensiune și de forfecare rezultate

să fi provocat o anumită deplasare a sigiliului în litigiu care ar fi avut drept consecință apariția mesajelor „VOID”. În plus, după continuarea inspecției, sigiliul în litigiu nu ar mai fi făcut obiectul unei supravegheri constante și ar fi imposibil să se excludă că ar fi fost atins sau manevrat în orice alt mod.

129 În acest context, ar fi contradictoriu ca, pe de o parte, Comisia să considere că simpla apariție a mesajelor „VOID” ar fi suficientă pentru a considera că a avut loc ruperea sigiliului și, pe de altă parte, să afirme că nu ar fi putut concluziona în mod definitiv în sensul existenței ruperii unui sigiliu fără dezlipirea suplimentară a sigiliului în litigiu. Ar fi de asemenea contradictoriu că, potrivit declarațiilor anumitor inspectori, mesajele „VOID” au fost vizibile pe toată suprafața sigiliului în litigiu, însă numai după dezlipirea acestuia.

130 În ce privește răspunsul său la întrebarea nr. 15 din solicitarea de informații a Comisiei invocată de aceasta din urmă, reclamanta subliniază că aceasta privește numai vizibilitatea mesajelor „VOID” pe ușa incintei G.505 și pe cadrul acesteia după deschiderea ușii de către inspectori, și nu vizibilitatea mesajelor „VOID” pe sigiliul în litigiu încă de la prima examinare în dimineața de 30 mai 2006. Atunci când a arătat că mesajele „VOID” ar fi mai mult sau mai puțin contrastante în funcție de suport și că ar fi de aceeași culoare precum sigiliul în litigiu, ceea ce ar face necesară o observație atentă, Comisia ar fi confirmat că mesajele „VOID” nu ar fi fost decât foarte puțin vizibile, fragmentar și nu pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu.

131 Declarația suplimentară la procesul-verbal din 30 mai 2006 nu ar avea forță probantă în ce privește starea sigiliului în litigiu în dimineața de 30 mai 2006. Aceasta nu ar conține nicio declarație în această privință și ar completa numai observații proprii Comisiei cu privire la starea sigiliului în litigiu după deschiderea ușii incintei G.505.

132 În cele din urmă, Comisia nu ar explica modul în care mesajele „VOID” ar fi apărut pe întregul sigiliu în litigiu în condițiile în care, indiferent de situație, partea din sigiliul în litigiu lipită pe cadrul ușii incintei G.505 nu ar fi fost dezlipită. Astfel, potrivit expunerii Comisiei, mesajele „VOID” nu ar putea apărea decât după dezlipirea sigiliului [considerentul (75) al deciziei atacate]. În același timp, ar fi practic imposibilă reașezarea sigiliului în exact același loc, astfel încât o dezlipire ar produce în mod inevitabil lipirea unor resturi de adeziv pe versoul sigiliului [considerentul (74) al deciziei atacate]. Astfel de resturi de adeziv nu s-ar găsi totuși pe partea din sigiliul în litigiu corespunzătoare cadrului ușii în cauză. Dimpotrivă, ulterior dezlipirii definitive a sigiliului în litigiu, mesajele „VOID” în acest loc ar fi fost intacte și nu ar exista resturi de adeziv pe această parte [considerentul (13) al deciziei atacate]. În cazul în care partea din sigiliul în litigiu lipită pe cadrul ușii nu ar fi fost totuși dezlipită, ar fi imposibil să se explice cum ar fi apărut pe aceasta mesajele „VOID” vizibile. Așadar, argumentația Comisiei potrivit căreia mesajele „VOID” ar fi fost vizibile pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu ar implica apariția unei „reacții fals pozitive”.

133 Comisia contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

134 Trebuie arătat că, în decizia atacată, Comisia a considerat că „[s]tarea sigiliului în dimineața de 30 mai 2006 conduc[ea] cu claritate la concluzia că sigiliul [fusese] desprins de pe ușa biroului în timpul nopții și că, în consecință, ușa ar fi putut fi deschisă în această perioadă” [considerentul (74) al deciziei atacate].

135 În acest scop, Comisia s-a întemeiat în decizia atacată pe procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii și pe răspunsurile a opt inspectori, care erau prezenți cu ocazia constatării ruperii sigiliului [considerentele (8), (12), (75) și (76) ale deciziei atacate]. Comisia a arătat de asemenea, în considerentul (13) al deciziei atacate, că reprezentanții interni și externi ai reclamantei prezenți cu ocazia inspecției din acea zi nu contestaseră modificarea stării sigiliului în litigiu, dar refuzaseră să semneze procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii.

136 Prin urmare, în primul rând, trebuie să se examineze dacă probele invocate de Comisie în decizia atacată permit să se constate ruperea unui sigiliu.

137 *Primo*, astfel cum reiese din considerentul (7) al deciziei atacate, spre deosebire de un sigiliu din hârtie, atunci când un sigiliu este din plastic, precum sigiliul în litigiu, ruperea sigiliului nu se prezintă sub forma unei rupturi. Odată lipit, un sigiliu din plastic nu mai poate fi dezlipit de pe suportul său fără ca dezlipirea sa să fie vizibilă. Este imposibilă aplicarea acestuia din nou fără a lăsa urme. Astfel, ulterior dezlipirii, adezivul alb rămâne pe suport sub forma unor mesaje „VOID", de mărimea a 12 puncte Didot (aproximativ 5 mm), de mai multe ori, pe întreaga suprafață corespunzătoare autoadezivului. Sigiliul desprins devine transparent în aceste zone, astfel încât cuvântul „VOID" este vizibil și pe sigiliu. Ținând seama în special de numărul mare și de dimensiunile mesajelor „VOID", în definitiv este imposibilă aplicarea sigiliului exact în același loc în care se afla anterior. Chiar și în acest caz, mesajele „VOID" rămân foarte vizibile.

138 În această privință, trebuie să se constate că procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii (a se vedea punctul 9 de mai sus) menționează, pe de o parte, că întregul sigiliu în litigiu era deplasat vertical și lateral cu aproximativ 2 mm, astfel încât în josul și în dreapta sigiliului erau vizibile urme de adeziv și, pe de altă parte, mesajul „VOID"

era vizibil clar pe întreaga suprafață a sigiliului, care se afla totuși în continuare atât pe ușa incintei G.505, cât și pe cadrul acesteia și nu fusese rupt. Astfel, contrar celor susținute de reclamantă, constatările care apar în acest proces-verbal semnat de domnul Kl., reprezentant oficial al Comisiei și șeful echipei de inspecție, și de domnul J., agent al Bundeskartellamt, demonstrează corespunzător cerințelor legale existența ruperii unui sigiliu.

139 *Secundo*, trebuie să se constate că răspunsurile celor opt inspectori prezenți cu ocazia constatării ruperii sigiliului, la care s-a referit Comisia în considerentul (75) al deciziei atacate, confirmă această concluzie.

140 Astfel, domnul Kl., reprezentant oficial al Comisiei și șeful echipei de inspecție, a afirmat că „a avut imediat impresia că sigiliul a fost modificat de la aplicare". Acesta menționează că a „a consemnat în scris observațiile care permit o astfel de concluzie" și că le-a „anexat la procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii".

141 De asemenea, domnul Ko., reprezentant oficial al Comisiei, a declarat „că observase că sigiliul era «deplasat» și că mesajul «VOID» era vizibil".

142 Doamna W., reprezentant oficial al Comisiei, a confirmat de asemenea că a remarcat că „sigiliul nu avea același aspect precum în seara anterioară", că mesajul „VOID" era lizibil pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu și că existau resturi de adeziv de 2 mm în jurul și pe versoul sigiliului în litigiu, lângă mesajele „VOID". Doamna W. a adăugat că „sigiliul nu mai avea aceeași culoare albastru închis precum anterior întrucât mesajele «VOID» erau vizibile".

143 Domnul N., agent al Bundeskartellamt, a explicat că „[își] aminte[a] perfect că mesajul «VOID» era vizibil pe toată suprafața sigiliului [și că] păreau a dovedi de asemenea ruperea unui sigiliu resturile de adeziv de pe ușă, din imediata apropiere a marginii sigiliului".

144 Domnul M., agent al Bundeskartellamt, a declarat că „[d]escrierea care apare în procesul-verbal [este] exactă și că acesta, concret, a[r] redacta punctul (b) din procesul-verbal amintit astfel: resturi de adeziv pe două margini ale sigiliului; era vorba despre fragmente de 1-2 mm din mesajul «VOID»".

145 Constatări similare au fost efectuate de domnii Me., J. și B., agenți ai Bundeskartellamt.

146 Reiese din cele de mai sus că probele pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată [considerentele (8), (9), (74) și (75) ale deciziei atacate] permiteau să se concluzioneze că sigiliul în litigiu fusese desprins de pe ușa incintei G.505 în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că, în consecință, ușa ar fi putut fi deschisă în această perioadă, ținând seama de mesajele „VOID" de pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu și de prezența urmelor de adeziv în apropierea și pe versoul acestuia în dimineața de 30 mai 2006. Prin urmare, nu este necesară pronunțarea cu privire la afirmația reclamantei potrivit căreia mesajele „VOID" de pe cadrul ușii nu ar fi fost șterse deloc și ar fi fost intacte, ceea ce ar însemna că partea din sigiliul în litigiu care se afla pe cadrul ușii, chiar dacă nu fusese dezlipită, ar prezenta mesajele „VOID" și ar produce o „reacție fals pozitivă". Indiferent de situație, astfel cum a arătat Comisia, aceasta din urmă nu a achiesat niciodată la afirmațiile reclamantei de la punctul 2 din declarația suplimentară a acesteia

din 30 mai 2006 (a se vedea punctul 12 de mai sus). În plus, simpla afirmație a reclamantei potrivit căreia „mesajul «VOID» de pe cadru nu fusese șters deloc" nu poate demonstra prin ea însăși existența unei „reacții fals pozitive" a sigiliului în litigiu.

147 În al doilea rând, trebuie să se examineze dacă împrejurările invocate de reclamantă sunt de natură a pune în discuție valoarea probantă a probelor sus-menționate. Reclamanta se referă în acest sens la faptul că mesajele „VOID" nu ar fi fost decât foarte puțin vizibile și cu siguranță nu pe toată suprafața sigiliului în litigiu și la faptul că, în mod eronat, Comisia s-ar fi întemeiat pe fotografiile realizate în după-amiaza zilei de 30 mai 2006 reprezentând partea din sigiliul în litigiu care ar fi rămas lipită pe cadrul ușii incintei G.505.

148 În primul rând, pentru a susține că mesajele „VOID" nu erau decât foarte puțin vizibile și numai pe o parte din sigiliul în litigiu, reclamanta se întemeiază pe faptul că un funcționar al Bundeskartellamt ar fi arătat că, în anumite locuri, semnul „VOID" era puțin vizibil prin hârtie și pe faptul că membrii echipei de inspecție și reprezentanții reclamantei ar fi avut dubii inițial cu privire la existența unei modificări a sigiliului în litigiu, care s-ar fi confirmat printr-o comparație *de visu* care ar fi fost efectuată între starea sigiliului în litigiu și starea sigiliilor aplicate în alte părți ale imobilului. Anumite declarații ale inspectorilor ar fi în plus contradictorii cu procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii.

149 Mai întâi, se impune constatarea că reclamanta nu contestă că mesajele „VOID" erau vizibile efectiv pe sigiliul în litigiu sau, cel puțin, pe o parte din acesta, în cursul dimineții de 30 mai 2006. Reclamanta nu contestă nici că existau urme de adeziv la dreapta și în josul sigiliului. Or, astfel cum a confirmat 3M în răspunsul dat la solicitarea de informații a Comisiei din 5 septembrie 2006, apariția mesajelor „VOID" arată

că autoadezivul a fost deplasat. În consecință, Comisia a constatat în mod justificat în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii că sigiliul în litigiu a fost rupt. În plus, astfel cum a arătat Comisia, deși constatările referitoare la apariția mesajelor „VOID" au fost reluate în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii, în declarația sa suplimentară la procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii, reclamanta nu a formulat nicio observație în această privință [considerentul (13) al deciziei atacate].

150 În continuare, starea sigiliului în litigiu a fost confirmată prin declarațiile a opt inspectori prezenți la fața locului. În această privință, afirmația reclamantei potrivit căreia declarațiile anumitor inspectori ar contrazice consemnările din procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii nu poate fi reținută. Astfel, nici declarația doamnei P., potrivit căreia, „în anumite locuri, semnul «VOID» era puțin vizibil prin hârtie", nici afirmațiile domnului L., potrivit cărora acesta ar fi văzut pete de formă pătrată pe ușă, în stânga sigiliului în litigiu și nu ar fi acordat o atenție specială faptului că un mesaj „VOID" apărea pe sigiliul în litigiu nu pun în discuție constatarea apariției mesajelor „VOID" pe sigiliul în litigiu, nici nu sunt de natură să infirme constatările care apar în procesul-verbal de rupere a sigiliului sau toate declarațiile celorlalți inspectori la care se face trimitere la punctele 140-145 de mai sus.

151 În cele din urmă, în ce privește comparația dintre starea sigiliului în litigiu și starea sigiliilor aplicate în alte părți ale imobilului, care ar demonstra, potrivit reclamantei, existența unor dubii cu privire la modificarea sigiliului în litigiu, se impune să se considere, astfel cum a explicat Comisia în considerentul (76) al deciziei atacate, întrucât acest caz de rupere a sigiliului a fost primul asemenea caz și nu era vorba despre o rupere efectivă a sigiliului, este justificat ca inspectorii să fi luat garanții prin efectuarea unei comparații cu celelalte sigilii. Indiferent de situație, faptul că echipa de inspecție ar fi efectuat o comparație între sigiliul în litigiu și sigiliile aplicate în alte părți ale

imobilului nu poate repune în discuție constatările referitoare la starea fizică a sigiliului în litigiu, astfel cum au fost consemnate acestea în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii și, în consecință, susținerea reclamantei este lipsită de pertinență.

152 În al doilea rând, în ce privește argumentul potrivit căruia, în vederea constatării stării sigiliului în litigiu, Comisia s-ar fi întemeiat în mod eronat pe fotografii realizate cu ajutorul unui telefon mobil în după-amiaza de 30 mai 2006, se impune constatarea că acesta este fondat pe o premisă eronată.

153 Astfel, reiese din considerentele (74) și (75) ale deciziei atacate că, pentru a constata existența ruperii unui sigiliu, Comisia s-a întemeiat pe starea sigiliului în litigiu în dimineața de 30 mai 2006, care cuprindea în special mesaje „VOID" pe întreaga sa suprafață. În ce privește dovada acestei constatări, Comisia a arătat, în considerentul (76) al deciziei atacate, că șeful echipei de inspecție, precum și un reprezentant al Bundeskartellamt redactaseră procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii în prezența reprezentanților reclamantei. În plus, Comisia a adăugat că starea sigiliului în litigiu descrisă în procesul-verbal, în special apariția mesajelor „VOID" pe o mare parte a suprafeței acestuia, fusese confirmată în mod unanim de echipa de inspecție, atunci când a fost întrebată cu privire la acest aspect. Or, astfel cum s-a arătat la punctul 146 de mai sus, aceste elemente sunt suficiente pentru a stabili încălcarea.

154 În acest context, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la valoarea probantă a fotografiilor sigiliului în litigiu, argumentele reclamantei întemeiate pe faptul că fotografiile menționate au fost realizate de Comisie ulterior deschiderii ușii incintei G.505 nu sunt de natură a pune în discuție valoarea probantă a elementelor menționate la punctul 153 de mai sus și trebuie respinse.

155 Rezultă din cele de mai sus că reclamanta, căreia îi revine sarcina de a dovedi împrejurările pe care le invocă, nu a stabilit neregularitatea constatării ruperii sigiliului în dimineața de 30 mai 2006.

156 În aceste condiții, al patrulea motiv formulat de reclamantă trebuie respins.

*Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe prezumția pretins eronată a caracterului adaptat al foliei de securitate pentru aplicarea oficială de sigilii de către Comisie*

Argumentele părților

157 Reclamanta arată că s-a săvârșit o eroare de către Comisie atunci când a considerat că folia de securitate era adaptată pentru aplicarea oficială de sigilii în cadrul unei proceduri de investigație.

158 În primul rând, folia de securitate ar fi fost concepută pentru a dovedi că un „recipient sau un produs securizat" nu a fost nicidecum deschis. În această privință, utilizatorul unei folii de securitate ar accepta că, în ipoteza unei reacții pozitive a foliei de securitate, nu este posibil să se cunoască *a posteriori* dacă este vorba despre o „reacție fals pozitivă" sau dacă produsul în cauză a fost efectiv manevrat în vreun mod.

159 În schimb, într-o procedură desfășurată în temeiul Regulamentului nr. 1/2003, nu ar fi corect ca riscul unei „reacții fals pozitive" să fie suferit de întreprinderea în cauză, în special având în vedere amenzile prevăzute pentru ruperea sigiliilor. Comisia ar trebui să utilizeze o folie în cazul căreia apariția de „reacții fals pozitive" să fi exclusă *a priori*.

160 Comisia nu s-ar putea întemeia pe afirmația 3M potrivit căreia, până în prezent, nu ar avea cunoștință despre nicio plângere referitoare la capacitatea de funcționare deficitară a foliilor de tipul foliei de securitate [considerentul (55) al deciziei atacate], întrucât utilizatorii unor astfel de folii nu ar avea motive să formuleze o reclamație decât în cazul unei „reacții fals negative".

161 În al doilea rând, reclamanta susține că data de expirare a sigiliului în litigiu a fost depășită. Or, expertizele institutului ar arăta că, pe măsură ce folia de securitate se învechește, aceasta este mai puțin fiabilă și devine mai sensibilă la „influențe exterioare".

162 Chiar dacă, în răspunsul său la solicitarea de informații din 8 decembrie 2006, 3M ar lăsa pentru prima oară să se înțeleagă că folia de securitate poate funcționa corect după o perioadă de stocare de peste doi ani, 3M ar evita să se pronunțe în mod definitiv cu privire la durata de păstrare a foliei de securitate. În plus, minimizând efectele trecerii timpului asupra foliei de securitate, 3M ar ignora stadiul actual al științei și al tehnicii în domeniul semnelor de vechime în cazul adezivilor sensibili la presiune. Indiferent de situație, indicațiile oferite de producător nu ar putea constitui o dovadă cu privire la eficacitatea sigiliului în litigiu exact la momentul faptelor și nu ar fi de natură să înlocuiască o apreciere efectuată de un „expert neutru". Rezultatele expertizelor domnului Kr. nu ar înlătura dubiile referitoare la eficacitatea sigiliului în litigiu, întrucât acestea ar omite luarea în considerare a influenței timpului sau a Synto asupra sigiliului, precum și consecințele unei tensionări îndelungate a acestuia în zona fantei ușii, în cazul unor vibrații de durată ale ușii și ale unor condiții de forfecare simultane.

163 În ce privește criticile formulate de Comisie cu privire la simularea învechirii utilizată de institut, reclamanta arată că aceasta respectă cerințele științifice. O învechire accelerată printr-o creștere ușoară a temperaturii ar fi fost necesară, în caz contrar măsurarea învechirii nu ar fi fost posibilă.

164 În al treilea rând, refuzul 3M de a admite posibilitatea existenței unor „reacții fals pozitive" [considerentul (68) al deciziei atacate] ar fi lipsit de pertinență și, în orice caz, ar fi nejustificat. Eventuala lipsă a plângerilor din partea clienților privind „reacțiile fals pozitive" nu ar fi suficientă pentru a motiva imposibilitatea unor astfel de reacții. În plus, declarațiile 3M privind termenul de valabilitate nelimitat al sigiliului nu ar fi credibile și ar contrazice indicațiile care apar în fișa tehnică. Pe de altă parte, ar reieși din fișa menționată că, în cazul riscului unor prejudicii economice considerabile, folia de securitate nu ar constitui, prin ea însăși, un mijloc de securizare adaptat. În această privință, 3M ar recomanda utilizarea de mijloace de securitate suplimentare în cazurile în care s-ar putea produce consecințe grave și, prin urmare, Comisia ar putea utiliza mai multe sigilii pentru o ușă. Consecințele neadoptării de măsuri suplimentare de către Comisie, precum și problemele de probațiune rezultate din aceasta ar trebui să revină în sarcina Comisiei.

165 Comisia contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

166 Prin intermediul acestui motiv, reclamanta urmărește să demonstreze că folia de securitate a fost concepută pentru a dovedi că un „recipient sau un produs securizat" nu a fost nicidecum deschis. Totuși, folia menționată nu ar fi adaptată pentru aplicarea oficială de sigilii în cadrul unei investigații a Comisiei în domeniul dreptului concurenței.

167 În primul rând, trebuie arătat că reiese din fișa tehnică faptul că această linie de produse a fost concepută pentru a indica manevrarea unui produs, distrugându-se atunci când se încearcă dezlipirea etichetei. Or, tocmai astfel este utilizat de către Comisie acest tip de folie de securitate în cadrul investigațiilor sale. Desigur, la rubrica „Idei de utilizare", 3M sugerează pentru o astfel de folie de securitate următoarele utilizări: „etichete netransferabile pentru automobile, electrocasnice și electronică; etichete și sigilii de siguranță pentru medicamente comercializate liber și alte formule de ambalaj". Totuși, faptul că utilizarea de către Comisie a foliei de securitate în cadrul investigațiilor sale nu apare expres pe fișa tehnică nu poate fi interpretată în sensul excluderii unei astfel de utilizări a foliei de securitate, întrucât lista utilizărilor sugerate de producător nu este limitativă. Indiferent de situație, reclamanta nu dovedește că utilizarea acestui tip de folii de securitate în cadrul unor astfel de investigații ar fi neadecvată.

168 Deși, desigur, astfel cum subliniază reclamanta, producătorul recomandă utilizarea de mijloace de securitate suplimentare pentru utilizarea produsului său în cazuri în care „manevrarea ar putea avea consecințe foarte grave, de exemplu pierderi financiare considerabile", se impune constatarea că, astfel cum reiese din fișa tehnică, acest tip de măsuri este recomandat în cazul în care 3M nu poate exclude ipoteza unei „reacții fals negative".

169 În al doilea rând, astfel cum s-a precizat la punctul 103 de mai sus, procesul-verbal de aplicare a unui sigiliu menționează aplicarea sigiliului în litigiu, în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003, și posibilitatea impunerii unei amenzi, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) litera (e) din

regulamentul menționat, în cazul în care sigiliile sunt rupte în mod intenționat sau din neglijență. În plus, aplicarea sigiliului în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003 a fost recunoscută de un reprezentant al reclamantei prin semnarea procesului-verbal de aplicare a unui sigiliu. Or, astfel cum s-a arătat la punctul 104 de mai sus, numai aplicarea unui sigiliu adaptat pentru o astfel de utilizare poate fi considerată ca fiind conformă cu articolul 20 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1/2003. Astfel, în cazul în care reclamanta ar fi avut îndoieli cu privire la caracterul adecvat al foliei de securitate utilizate de Comisie pentru aplicarea de sigilii în conformitate cu dispoziția sus-menționată, se poate considera că aceasta ar fi formulat imediat obiecții cu privire la acest aspect cu ocazia aplicării sigiliului în litigiu, a cărei importanță aceasta o cunoștea foarte bine. Or, reclamanta nu a formulat nicio observație de acest tip.

170 În al treilea rând, în ce privește argumentele reclamantei referitoare la depășirea datei de valabilitate a sigiliului în litigiu, care ar fi influențat sensibilitatea acestuia la „influențele exterioare", la vibrațiile de durată ale ușii și la condițiile de forfecare simultane, precum și la utilizarea Synto, se impune constatarea că acestea nu privesc caracterul adaptat al foliei de securitate în raport cu aplicarea oficială de sigilii, ci mai degrabă pretinsa ignorare de către Comisie a „scenariilor alternative" care s-au putut afla la originea stării sigiliului în litigiu constatată la 30 mai 2006, care face obiectul celui de al șaselea motiv al reclamantei. În consecință, se face trimitere la aprecierile formulate cu ocazia examinării acestuia.

171 Reiese din cele de mai sus că al cincilea motiv trebuie respins.

*Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe neluarea în considerare de Comisie a „scenariilor alternative" care s-au putut afla la originea stării sigiliului în litigiu*

Argumentele părților

172 Reclamanta arată că ruperea sigiliului nu a fost dovedită de Comisie în măsură suficientă, în raport cu principiul *in dubio pro reo*.

173 În primul rând, reclamanta susține că, având în vedere expertizele institutului, a demonstrat că „influențe exterioare", altele decât dezlipirea sigiliului în litigiu, ar fi putut provoca apariția pe acesta a mesajelor „VOID".

174 *Primo*, reclamanta arată că termenul maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu a fost depășit. Experții reclamantei ar fi demonstrat că fiabilitatea foliei de securitate scade cu trecerea timpului și, în consecință, sensibilitatea acesteia la „influențele exterioare" crește. Ar fi necontestat, în speță, că sigiliul în litigiu a depășit cu cel puțin un an și jumătate termenul maxim de valabilitate menționat de producător.

175 *Secundo*, reclamanta invocă influența determinantă a Synto. În răspunsul său la solicitarea de informații din 9 august 2006, reclamanta ar fi arătat deja că angajata societății de curățenie nu ar fi exclus că ar fi curățat sigiliul în litigiu cu o lavetă îmbibată cu Synto. Or, expertiza institutului III ar permite să se demonstreze o funcționare limitată a

foliei de securitate și o tendință crescută a acestuia de a produce „reacții fals pozitive" ulterior aplicării Synto pe folia menționată. În raport cu punerea în contact a foliei de securitate cu Synto, s-ar fi menționat de asemenea, în expertiza institutului II, posibilitatea unui fenomen de fluaj al foliei de securitate ca urmare a condițiilor de forfecare prin tensionare și prin comprimare.

176 Reclamanta subliniază de asemenea că laveta din microfibră utilizată de societatea de curățenie fusese foarte bine îmbibată atunci când a fost folosită la ștergerea sigiliului în litigiu, astfel încât contactul acestuia cu o mare cantitate de Synto nu poate fi exclus. Contrar celor sugerate de Comisie, testele efectuate de institut ar fi fost realizate cu Synto, și nu cu Synto Forte. Denumirea produsului respectiv nu ar oferi în această privință nicio indicație cu privire la compoziția sa efectivă. Deși, desigur, expertiza institutului II ar cuprinde trimiteri la Synto Forte, detergentul utilizat ar fi Synto. Reclamanta contestă rezultatul rapoartelor domnului Kr., potrivit căruia Synto nu ar modifica eficacitatea sigiliului. Domnul Kr. nu ar fi examinat modul în care pătrunderea laterală a Synto sub folie ar acționa într-o perioadă îndelungată, în cazul acționării unor forțe tangențiale, care ar putea conduce la apariția unor urme de adeziv lângă sigiliu. Domnul Kr. nu ar fi exclus că acțiunea Synto asupra adezivului acrilic, sensibil la umiditate, al sigiliului împreună cu acțiunea unei sarcini mecanice reduse ar fi putut conduce la apariția unor mesaje „VOID" pe sigiliul în litigiu.

177 *Tertio*, reclamanta se referă la influența determinantă a umidității aerului. Astfel, ar rezulta din expertiza institutului III că o umiditate a aerului de peste 60 % ar influența considerabil funcționarea foliei de securitate și ar crește posibilitatea unor „reacții fals pozitive". Or, în timpul nopții de 29 spre 30 mai 2006, la München umiditatea aerului ar fi fost de peste 80 %.

178 Climatizarea instalată în clădirea G a reclamantei nu ar fi în principiu pornită în caz de umiditate ridicată a aerului exterior, în scopul de a evita formarea condensului pe caseta refrigerantă pentru tavan. În decursul perioadei în cauză, tehnica de reglare a instalației de climatizare ar fi pus în plus deseori probleme care ar fi condus la defectarea stingerii automate a dispozitivului de umidificare suplimentar integrat în instalația de climatizare pornind de la un anumit grad de umiditate a aerului exterior, ceea ce nu s-ar fi contestat de Comisie.

179 În acest context, afirmația Comisiei potrivit căreia reclamanta nu ar fi menționat și nici, *a fortiori*, nu ar fi stabilit motivul pentru care sigiliul în litigiu ar fi fost expus la un grad ridicat de umiditate ar fi lipsită de pertinență [considerentul (94) al deciziei atacate]. Chiar Comisia ar fi acordat, în cursul procedurii, o importanță decisivă umidității aerului. În solicitarea de informații din 19 octombrie 2007, Comisia ar fi cerut informații detaliate privitoare la umiditatea aerului în cursul nopții în cauză.

180 *Quarto*, reclamanta invocă o influență determinantă a vibrațiilor. Ar reieși din expertiza institutului I că starea invocată a sigiliului în litigiu ar putea fi de asemenea explicată cu o probabilitate suficientă, prin vibrațiile din ușa și din zidurile incintei G.505 ca urmare a utilizării incintelor vecine, precum și printr-un joc suficient de mare al ușii, chiar și când este încuiată. În plus, aceste rezultate ar fi ilustrate prin filme pe care reclamanta le-ar fi proiectat în ședința din 6 decembrie 2006 în fața consilierului auditor. Incintele vecine cu incinta G.505 ar fi fost rezervate în vederea unei ședințe din ziua următoare. Ar fi existat un du-te-vino neîncetat, timp în care ușa incintei vecine ar fi putut fi închisă cu putere, ceea ce ar fi putut produce vibrații. Ar fi de asemenea imposibil de exclus că unele persoane care ar fi greșit sala sau care nu ar fi fost informate în legătură cu schimbarea destinației incintei G.505 ar fi încercat ușa de la această incintă. Reclamantei nu i s-ar putea reproșa faptul că nu a împiedicat acest tip de incidente, dat fiind că hipersensibilitatea foliei de securitate și tendința acesteia de a produce „reacții fals pozitive" nu ar fi fost previzibile și că, în consecință,

aceasta ar fi putut fi sigură că închiderea ușii ar fi protejat în măsură suficientă sigiliul în litigiu. În acest scop, reclamanta propune, în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură, ascultarea ca martor a unui angajat al E.ON Facility Management GmbH.

181 *Quinto*, reclamanta subliniază că o combinație între depășirea termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu, acțiunea Synto, umiditatea aerului și vibrații a provocat probabil o hipersensibilitate a foliei de securitate care s-ar fi aflat la originea stării sigiliului în litigiu.

182 *Sexto*, ar reieși din investigațiile privitoare la locul unde au fost păstrate cheile de la ușa incintei G.505, precum și la comportamentul posesorilor de chei că ușa respectivă nu a putut fi deschisă în noaptea de 29 spre 30 mai 2006. Reclamanta solicită dovedirea acestei afirmații prin audierea posesorilor de chei în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură.

183 În al doilea rând, reclamanta susține că s-a săvârșit o eroare de către Comisie atunci când a considerat că, în mare măsură, nu a existat o corespondență între condițiile în care testele au fost efectuate de experții institutului și datele tehnice de la fața locului [considerentul (67) al deciziei atacate].

184 *Primo*, reclamanta consideră că argumentul Comisiei întemeiat pe neutilizarea sigiliilor originale pentru testele institutului este lipsit de pertinență [considerentele (27), (29) și (35) ale deciziei atacate]. Expertul reclamantei nu ar fi susținut niciodată că pertinența concluziilor referitoare la un sigiliu de dimensiune dată nu se menține

decât pentru un sigiliu de aceeași dimensiune. Acesta ar fi arătat numai că valorile de rezistență nu pot fi transpuse pur și simplu de „la mic la mare". Comisia insistă asupra afirmației potrivit căreia dovedirea unei tendințe a sigiliilor de a prezenta „reacții fals pozitive" nu depinde de constatarea sau de măsurarea anumitor valori absolute. Dat fiind că, în cadrul analizelor efectuate, eșantioanele utilizate de institut ar fi avut întotdeauna aceeași dimensiune, concluziile acestuia din urmă ar fi exacte chiar dacă valorile absolute ar putea fi diferite. Tot din acest motiv nu ar fi necesară utilizarea unor eșantioane de mărime identică.

185 Reclamanta adaugă că, în ipoteza în care Tribunalul ar considera că proprietățile sigiliului original ar fi determinante, Comisia a împiedicat o administrare a probei care respectă dreptul la apărare al reclamantei și că, în consecință, Comisia nu are dreptul de a invoca neutilizarea sigiliilor originale de către experții institutului. Prin scrisoarea din 10 octombrie 2006, reclamanta ar fi solicitat trimiterea sigiliilor originale pe care Comisia le-ar fi putut invalida fără dificultate prin perforare sau prin marcarea permanentă sau în alt mod. Riscul falsificării ar fi fost minim și, în plus, reclamanta și experții săi ar fi putut semna declarații de responsabilitate. Comisia ar fi consimțit numai ca experții reclamantei să efectueze analize cu privire la sigiliile originale în prezența funcționarilor Comisiei, ceea ce ar fi fost imposibil în practică, dat fiind că realizarea „confirmată statistic" a unor testări numeroase ar fi necesitat un număr semnificativ de analize individuale care durează mai multe săptămâni și care trebuie realizate în laborator. Ar fi puțin probabil să se dispună de Comisie punerea unui colaborator la dispoziția reclamantei pe durata testelor efectuate de aceasta.

186 *Secundo*, ca urmare a refuzului de punere la dispoziție a unor sigilii originale, reclamanta ar fi fost constrânsă să simuleze depășirea termenului maxim de valabilitate. În această privință, ca urmare a permeabilității la vapori a foliei de protecție, metoda de

învechire aleasă ar oferi rezultate perfect fiabile. De asemenea, în ce privește lipsa, invocată de Comisie, a unor „vârfuri de putere" periodice în diagramele din expertizele institutului II și III, care ar fi fost totuși constatate în rapoartele domnului Kr. [considerentul (67) al deciziei atacate], aceasta s-ar explica prin faptul că institutul ar fi recurs la un aparat de testare echipat cu o platformă mobilă cu suspensie pneumatică care ar fi anulat în mare măsură „efectul slip-stick" (alunecare-lipire) care reprezintă cauza formării vârfurilor de putere menționate. În această privință, reclamanta solicită audierea ca martor a unui expert al institutului, în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură.

187 *Tertio*, lipsa de reacție a celorlalte sigilii aplicate la 29 mai 2006 ar fi lipsită de pertinență. Sigiliile amintite ar fi fost utilizate în altă clădire, care ar fi fost construită în mod total diferit. Independent de diferențele existente între clădiri din punctul de vedere al materialelor de construcții utilizate și din cel al sensibilității ușilor la vibrații, celelalte sigilii nu ar fi fost neapărat expuse la aceeași umiditate a aerului [considerentul (92) al deciziei atacate].

188 În al treilea rând, reclamanta arată că rapoartele domnului Kr. nu sunt convingătoare nici din punct de vedere material, nici din punct de vedere tehnico-științific.

189 *Primo*, rapoartele domnului Kr. s-ar întemeia pe ipoteza inexactă potrivit căreia fotografiile realizate în după-amiaza de 30 mai 2006 ar reproduce sigiliul în litigiu în starea în care s-ar fi găsit acesta în dimineața de 30 mai 2006. Totuși, fotografiile nu ar fi fost realizate decât după mai multe deschideri și închideri ale ușii incintei G.505. În lipsa unei premise pertinente, expunerea ar fi lipsită de forță probantă.

190 *Secundo*, domnul Kr. s-ar fi întemeiat pe un „joc al ușii" prea redus, de 0,53 mm, pe când institutul ar fi constatat că, între tăblia ușii incintei G.505 și cadrul acesteia ar fi putut exista un joc minim de 2 mm. În consecință, estimarea efectuată de domnul Kr. cu privire la întinderea posibilă a sigiliului în litigiu ca urmare a vibrațiilor ar fi prea redusă. În plus, contrar celor pretinse de Comisie [considerentul (79) al deciziei atacate], un „joc al ușii" de 2 mm și celelalte împrejurări existente în ziua respectivă ar explica o posibilă alunecare pe suport a sigiliului în litigiu.

191 *Tertio*, ar reieși din decizia atacată [considerentul (91) al deciziei atacate] că însăși Comisia ar fi recunoscut că folia de securitate ar fi permeabilă la umiditatea aerului. În această privință, mai întâi, indicațiile 3M care apar în fișa tehnică nu ar putea fi transpuse în prezenta cauză, dat fiind că acestea nu ar constitui decât simple orientări referitoare la proprietățile produsului și că acestea nu ar privi decât o suprafață test din oțel inoxidabil. În continuare, folia de securitate ar fi fost expusă la umiditatea aerului nu numai după ce a fost dezlipită de pe suportul său și a fost lipită pe ușă, ci și atunci când aceasta se afla încă pe suportul său, care este din hârtie acoperită cu silicon. În cele din urmă, afirmația nesusținută a Comisiei potrivit căreia, dintre toate tipurile de adeziv, grupul acrilaților ar fi cel care ar oferi rezistența cea mai ridicată la umiditate ar fi lipsită de pertinență întrucât institutul ar fi stabilit că adezivul acrilic utilizat pe sigiliul în litigiu nu ar fi suficient de rezistent la umiditate. În cadrul expertizelor domnului Kr. nu s-ar fi examinat aspectul dacă acțiunea umidității ar fi putut determina „reacții fals pozitive" ale foliei de securitate, respectiv dacă mesajele „VOID" ar fi putut apărea chiar și în lipsa unor „influențe exterioare".

192 *Quarto*, reclamanta arată că testele efectuate la fața locului nu ar putea beneficia de o „confirmare statistică" indispensabilă unei afirmații fondate științific. Testele efectuate în laborator de domnul Kr. ar fi de asemenea lipsite de pertinență dat fiind că cea mai mare parte a testelor ar fi fost efectuate pe bucăți de tablă vopsită. În stadiul actual

al științei, s-ar recunoaște că adezivii acrilați s-ar comporta diferit pe o suprafață vopsită în raport cu una din aluminiu eloxat. În consecință, orice concluzie privitoare la ușa incintei G.505 ar fi exclusă *a priori*.

193 *Quinto*, reclamanta consideră că, în raportul Kr. II, expertul nu a luat în considerare posibilitatea ca sigiliul în litigiu să fi fost aplicat astfel încât să fi suferit o tensiune deasupra fantei dintre tăblia ușii și cadrul acesteia. Cu ocazia testării la fața locului, la 26 aprilie 2007, domnul Kr. ar fi evitat exercitarea vreunei tensiuni asupra sigiliului în litigiu în zona fantei ușii și ar fi aplicat în plus mai multe sigilii autoadezive pe ușă înainte de a o mișca, ceea ce ar fi determinat o reducere a forței de mișcare a ușii. Or, potrivit expertizei institutului I, un sigiliu autoadeziv ar fi sensibil la fluaj, în cazul unor forțe exercitate de mai multe ori și pentru o perioadă îndelungată. Totuși, nu ar fi exclus ca sigiliul în litigiu să fi fost aplicat la 29 mai 2006 astfel încât să fi suferit o tensiune deasupra fantei dintre tăblia ușii și cadrul acesteia.

194 *Sexto*, Comisia nu ar fi ținut seama nici de faptul că toate foliile de securitate aplicate de expertul acesteia în cursul vizitei la fața locului ar fi prezentat colțuri îndoite după dezlipire. Astfel manevrarea sigiliului în litigiu în vederea dezlipirii acestuia ar fi provocat în mod necesar semne evidente de deteriorare. Sigiliul în litigiu nu ar fi prezentat totuși niciun colț îndoit. Sigiliul în litigiu nu ar fi putut fi dezlipit în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006. În această privință, reclamanta propune, în conformitate cu articolul 65 litera (c) din Regulamentul de procedură ascultarea ca martori a avocatului său, precum și a unui angajat al E.ON.

195 *Septimo*, domnul Kr. nu ar fi ținut seama în măsură suficientă de existența eventual combinată a unor efecte (precum depășirea termenului de valabilitate al sigiliului în litigiu, celelalte deteriorări prealabile, existența vibrațiilor, umiditatea mare a aerului, precum și acțiunea unui produs de întreținere). Sigiliul în litigiu ar fi rămas aplicat timp de aproximativ 14 ore și, în consecință, ar fi fost expus unor „influențe exterioare" precum umiditatea aerului și eventuale vibrații. În ce privește aplicarea produsului de întreținere, domnul Kr. nu ar fi luat în considerare nici „scenariile previzibile". În special, acesta nu s-ar fi întemeiat decât pe o durată de acțiune a produsului de 30 de minute, deși, în cadrul prezentei cauze, nu ar fi posibil să se excludă că acțiunea produsului de întreținere în sensul deteriorării sigiliului în litigiu ar fi putut dura mai mult. Nu ar fi posibil nici să se excludă că sigiliul în litigiu care a rămas tensionat o perioadă lungă să se fi deplasat foarte puțin.

196 În al patrulea rând, reclamanta arată că „reacții fals pozitive" sunt posibile în conformitate cu argumentația Comisiei înseși în decizia atacată [considerentele (7), (74) și (75) ale deciziei atacate]. Potrivit Comisiei, apariția mesajelor „VOID", precum și resturile de adeziv de pe versoul sigiliului nu se puteau explica decât prin dezlipirea și lipirea din nou a sigiliului. În consecință, s-ar impune să se concluzioneze *a contrario* că mesajele „VOID" intacte ar dovedi că o dezlipire urmată de o lipire la loc a sigiliului ar fi exclusă. Or, în declarația sa suplimentară din 31 mai 2006, reclamanta ar fi arătat, fără să fie contestată de Comisie, că mesajele „VOID" de pe cadrul ușii incintei G.505 [și nu, astfel cum pretinde Comisia, de pe ușa și de pe cadrul acesteia din urmă; a se vedea considerentul (75) al deciziei atacate] nu ar fi fost șterse deloc și ar fi fost, prin urmare, complet intacte atunci când sigiliul în litigiu a fost dezlipit pentru a fi înlocuit în seara de 30 mai 2006 [considerentul (13) al deciziei atacate]. În consecință, chiar argumentația Comisiei ar stabili că partea din sigiliul în litigiu care era lipită de cadrul ușii incintei G.505 nu ar fi fost desprinsă de pe suportul său în perioada în cauză, însă pe aceasta ar fi apărut mesajele „VOID".

197 Reclamanta adaugă că este normal ca diferitele încercări de explicații spontane pe care le-a formulat la 30 mai 2006 cu privire la starea sigiliului în litigiu să nu fi fost total concordante. Nici angajații, nici prestatorii de servicii ai reclamantei nu ar cunoaște motivul concret al pretinsei modificări a stării sigiliului în litigiu.

198 Comisia solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

199 Astfel cum s-a amintit la punctele 55 și 56 de mai sus, în ce privește sarcina probei unei încălcări a dreptului concurenței, atunci când Comisia se întemeiază pe probe directe care sunt, în principiu, suficiente pentru a demonstra existența încălcării, nu este suficient pentru întreprinderea în cauză să invoce posibilitatea apariției unei împrejurări care ar putea afecta valoarea probantă a acestor probe pentru ca Comisia să suporte sarcina probei cu privire la faptul că nu este posibil ca această împrejurare să fi afectat valoarea probantă a acestora. Dimpotrivă, cu excepția cazurilor în care o astfel de probă nu putea fi prezentată de întreprinderea în cauză chiar ca urmare a comportamentului Comisiei, revine întreprinderii în cauză sarcina să stabilească corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, existența împrejurării pe care o invocă și, pe de altă parte, faptul că această împrejurare pune în discuție valoarea probantă a probelor pe care se întemeiază Comisia.

200 Astfel cum s-a constatat la punctul 146 de mai sus, probele pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată [considerentele (8), (9), (74) și (75) ale deciziei atacate] permiteau să se concluzioneze că sigiliul în litigiu fusese desprins de pe ușa incintei G.505 în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că, în consecință, ușa ar fi putut fi deschisă

în această perioadă, ținând seama de mesajele „VOID” de pe întreaga suprafață a sigiliului în litigiu și de prezența urmelor de adeziv în apropierea și pe versoul acestuia în dimineața de 30 mai 2006. În ce privește împrejurările care, potrivit reclamantei, ar afecta valoarea probantă a probelor menționate, în consecință, se impune să se verifice dacă reclamanta a stabilit corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, existența acestor împrejurări și, pe de altă parte, faptul că acestea pun în discuție valoarea probantă a probelor pe care s-a întemeiat Comisia.

201 În primul rând, reclamanta susține că a făcut dovada existenței unor „influențe exterioare”, care ar fi fost la originea mesajelor „VOID” de pe sigiliul în litigiu, printre care se numără depășirea termenului maxim de valabilitate al acestuia, acțiunea produsului de întreținere Synto, umiditatea aerului, vibrațiile sau o combinație a acestor diferite elemente.

202 *Primo*, în ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia mesajele „VOID” ar fi apărut pe sigiliul în litigiu ca urmare a depășirii termenului maxim de valabilitate al acestuia și fără să se impună pronunțarea cu privire la argumentul reclamantei potrivit căruia sigiliul în litigiu ar fi depășit cu cel puțin un an și jumătate termenul maxim de valabilitate recomandat de producător, se impune constatarea că reclamanta nu a dovedit o legătură de cauzalitate între o astfel de depășire eventuală și apariția mesajelor „VOID” pe suprafața sigiliului în litigiu.

203 În această privință, trebuie să se sublinieze că, pe de o parte, sigiliul în litigiu și celelalte sigilii, utilizate pe celelalte uși cu acces interzis, proveneau din același lot [considerentul (69) al deciziei atacate]. Or, numai sigiliul în litigiu prezenta mesajele „VOID”,

ceea ce tinde să excludă ipoteza că pretinsa depășire a termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu s-ar afla la originea mesajelor menționate. Pe de altă parte, expertiza institutului III prezentată de reclamantă nu stabilește, indiferent de situație, existența unei „reacții fals pozitive" în cazul utilizării unei folii de securitate învechite artificial, ci face trimitere „[la] o modificare semnificativă a aderenței foliei sigiliului învechit într-un accelerator și [la] o sensibilitate crescută în ce privește apariția literelor VOID". În consecință, primul argument trebuie respins.

204 *Secundo*, în ce privește pretinsa influență determinantă a Synto, trebuie arătat că reclamanta nu a dovedit că utilizarea Synto dă naștere unui risc de „reacție fals pozitivă" a sigiliului.

205 Mai întâi, trebuie arătat că afirmația reclamantei potrivit căreia nu se poate exclude ca angajata societății de curățenie să fi folosit o lavetă impregnată cu o cantitate mare de Synto pe sigiliul în litigiu pare a fi temperată de constatările domnului Kr., necontestate de reclamantă, potrivit cărora aplicarea Synto pe sigiliu cu ajutorul unei lavete provoacă un efect de abraziune, astfel încât culoarea albastru închis de pe sigiliu este transferată pe lavetă. Or, angajata societății de curățenie nu a declarat niciodată o astfel de modificare a sigiliului în litigiu după curățarea ușii incintei G.505. Dimpotrivă, societatea de curățenie a declarat, la 6 septembrie 2006, drept răspuns la o solicitare de informații a Comisiei, că femeia de serviciu nu a constatat modificarea sigiliului în litigiu după curățarea ușii respective. Nu reiese nici din procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii, nici din declarația suplimentară a reclamantei că inspectorii au constatat vreo abraziune suferită de culoarea albastru închis a sigiliului în litigiu cu ocazia constatării ruperii sigiliului.

206 În continuare, expertizele prezentate de reclamantă nu fac dovada că utilizarea unui produs de întreținere dă naștere unui risc de „reacție fals pozitivă" a sigiliului, din moment ce aceste expertize nu demonstrează decât o „sensibilitate semnificativă crescută" a sigiliului. În plus, chiar presupunând că expertizele prezentate de reclamantă ar demonstra existența unui astfel de risc, trebuie arătat că nu s-a dovedit că testările institutului au fost realizate cu Synto, rezultatele institutului II arătând cel puțin o dată că Synto Forte a fost utilizat pentru testările menționate. În această privință, trebuie amintit că, astfel cum s-a arătat la punctul 80 de mai sus, din scrisoarea din 5 septembrie 2006 adresată de societatea de curățenie Comisiei și în special din răspunsul dat de această societate la a doua întrebare a Comisiei, reiese că pentru curățarea ușii incintei G.505 a fost utilizat efectiv Synto (și nu Synto Forte). Or, nu se poate exclude că utilizarea Synto Forte ar fi putut modifica concluziile expertizelor institutului.

207 În cele din urmă, reiese din răspunsul 3M la o solicitare de informații a Comisiei că, în principiu, detergenții nu au niciun efect asupra sigiliilor. Astfel, 3M a arătat că „[p]rodusele de curățare nu [aveau] în principiu niciun efect asupra etichetei", că „[s]uportul produsului [era] un poliester rezistent la solvenți" și că „[p]rodusul trebuia să suporte expunerea la produse de curățare de uz curent". Deși 3M a admis că „nu [a] efectuat teste specifice privind [Synto]", aceasta a arătat că, în opinia sa, „riscul principal la utilizarea produselor de curățare ar fi afectarea feței foliei de suport a produsului modificat – respectiv a culorilor albastru și galben care apar pe sigiliul utilizat de Comisie" și că „[p]rodusele de curățare nu ar trebui să afecteze aderența stratului adeziv de pe versoul produsului". Or, trebuie arătat că expertul Comisiei a observat numai un astfel de efect abraziv cu ocazia testelor, astfel cum s-a arătat la punctul 205 de mai sus. În plus, trebuie să se constate că expertul Comisiei nu a constatat nicio „reacție fals pozitivă" a sigiliului la aplicarea Synto pe acesta.

208 Indiferent de situație, astfel cum s-a arătat de Comisie în considerentul (84) al deciziei atacate, revenea reclamantei sarcina să informeze societatea de curățenie în legătură cu semnificația și cu modul de tratare a sigiliului în litigiu și, dacă este cazul, să se asigure că sigiliul în litigiu nu este rupt de angajata acesteia, cu atât mai mult cu cât, astfel cum reiese din procesul-verbal al discuției cu angajata societății de curățenie, angajata respectivă primește un plan în care este precizată ocuparea sălilor de ședințe anterior începerii curățării acestora.

209 *Tertio*, în ce privește pretinsa umiditate a aerului, reclamanta prezintă un document care ar dovedi că, în noaptea de 29 spre 30 mai 2006, la München gradul de umiditate era de 80 %. Or, potrivit expertizei institutului III, o umiditate a aerului de peste 60 % ar conduce la o creștere semnificativă a sensibilității foliei de securitate.

210 În această privință, este suficient să se constate că, pe de o parte, reclamanta nu dovedește că, în clădirea G, în noaptea de 29 spre 30 mai 2006 umiditatea aerului a fost superioară ratei de 60 %. Astfel, documentul prezentat de reclamantă care menționează rata umidității aerului în noaptea de 29 spre 30 mai 2006 nu privește decât umiditatea aerului în exteriorul acestei clădiri și, în consecință, nu este direct relevant pentru a demonstra rata umidității existente în interiorul clădirii în cauză. În ce privește această rată, reclamanta a arătat Comisiei că nu mai dispunea de datele privitoare la 29 și 30 mai 2006. În plus, documentul din 14 iulie 2006, redactat de reclamantă pentru colaboratorii acesteia, evocă o umiditate a aerului care atinge, pentru zilele anterioare acestei date, 55 % în exteriorul clădirii și 50 % în interiorul acesteia. Nici argumentele reclamantei referitoare la tehnica de reglare a instalației de climatizare sau la funcționarea defectuoasă a stingerii automate a dispozitivului de umidificare suplimentară integrat în instalația de climatizare începând de la

un anumit grad de umiditate a aerului nu sunt concludente, întrucât reclamanta nu dovedește că în noaptea de 29 spre 30 mai 2006 aceste evenimente au dat naștere unui grad de umiditate de peste 60 % în clădirea G. Pe de altă parte, reclamanta nu dovedește nici că o umiditate crescută a aerului conduce la apariția de „reacții fals pozitive", întrucât expertiza institutului III menționează numai o „sensibilitate crescută" a foliei de securitate la umiditatea aerului.

211 Indiferent de situație, susținerile reclamantei sunt contrazise de informațiile care apar în fișa tehnică și potrivit cărora acest produs rezistă la expunerea la o rată a umidității de 90 % timp de 168 de ore și la o temperatură de 32 °C, informații confirmate de constatările expertului Comisiei. În consecință, cel de al treilea argument al reclamantei trebuie respins.

212 *Quarto*, în ce privește pretinsa influență determinantă a vibrațiilor, care ar putea explica starea sigiliului în litigiu, este suficient să se constate că reclamanta nu dovedește că în ușa și în pereții incintei G.505 s-au produs vibrații. Astfel cum arată Comisia, este imposibilă verificarea condițiilor în care au fost realizate înregistrările video prezentate de reclamantă și prin care aceasta încearcă să demonstreze că vibrațiile pot provoca apariția mesajelor „VOID" pe anumite părți ale unui sigiliu aplicat pe o ușă închisă, nici dacă aceste înregistrări arată efectiv ușa incintei G.505. În plus, astfel cum a arătat Comisia, aceste înregistrări nu demonstrează indiferent de situație apariția unor „reacții fals pozitive", ci numai apariția, în cazul unor vibrații determinate de pretinsa închidere violentă a ușii incintei vecine, mesaje „VOID" în spațiul dintre ușă și cadrul acesteia, ceea ce nu corespunde consemnărilor care apar în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii.

213 Pe de altă parte, împrejurarea invocată cu titlu de ipoteză de reclamantă și potrivit căreia sala învecinată cu incinta G.505 ar fi fost rezervată în vederea unei ședințe pentru ziua următoare și ușa incintei respective ar fi putut fi astfel închisă cu putere, ceea ce ar fi putut provoca vibrații, sau potrivit căreia anumite persoane care au greșit sala ar fi putut trage de ușa incintei G.505 nu permite explicarea stării sigiliului în litigiu în dimineața de 30 mai 2006.

214 Astfel, întrucât sigiliul în litigiu era încă intact în seara de 29 mai 2006 în jurul orei 19.30 [considerentul (5) al deciziei atacate] și echipa de inspecție a constatat modificarea sigiliului în litigiu a doua zi dimineața la ora 8.45 [considerentul (8) al deciziei atacate], ipoteza formulată de reclamantă implică „un du-te-vino neîncetat" prin incinta G.506, singura sală de ședințe aflată lângă incinta G.505, în noaptea de 29 spre 30 mai 2006, ceea ce nu s-a demonstrat. În această privință, reiese din programul de ocupare a birourilor că incinta G.506 nu a fost ocupată pe 30 mai 2006 decât între orele 10 și 16, respectiv ulterior constatării ruperii sigiliilor. Dacă, desigur, reclamanta a arătat în răspunsul său la solicitarea de informații a Comisiei din 9 august 2008 că ușa acestei săli a fost deschisă în jurul orei 5 de serviciul de securitate, reclamanta nu susține că serviciul de securitate ar fi închis violent ușa amintită, ceea ce ar fi determinat vibrațiile invocate. Pe de altă parte, în ce privește argumentele reclamantei, reluate în ședință și potrivit cărora o ședință în incinta G.506 ar fi necesitat instalarea de materiale grele de la ora 5 dimineața, este suficient să se constate că, având în vedere faptul că sala respectivă nu a fost curățată decât la ora 7 dimineața și că ședința menționată începea la ora 10, o astfel de afirmație nu este credibilă.

215 În cele din urmă, argumentul reclamantei potrivit căreia era posibil ca unele persoane să fi greșit sala sau să nu fie informate în legătură cu schimbarea destinației incintei G.505 și ar fi încercat ușa acesteia, deteriorând astfel sigiliul în litigiu, nu poate fi primit, întrucât ușa incintei respective era încuiată, iar reclamanta nu face dovada legăturii de cauzalitate dintre eventualele mișcări ale acestei uși și starea sigiliului în litigiu în dimineața de 30 mai 2006.

216 Indiferent de situație, presupunând chiar că împrejurările descrise la punctele 212-215 de mai sus s-ar confirma, ar fi răspunderea reclamantei să ia măsurile de precauție necesare în scopul de a informa membrii personalului, precum și eventualii vizitatori prezenți în clădirea G în noaptea de 29 spre 30 mai 2006 în legătură cu existența sigiliului în litigiu și cu modul de tratare a acestuia, în scopul evitării oricărei ruperi a sigiliului. În consecință, al patrulea argument al reclamantei trebuie respins.

217 *Quinto*, în ceea ce privește faptul că o combinație dintre depășirea termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu, acțiunea Synto, umiditatea aerului și vibrații ar fi putut provoca o hipersensibilitate a sigiliului în litigiu, se impune constatarea că însăși existența acestor împrejurări, chiar apreciate individual, sau incidența acestora asupra sigiliului în litigiu nu a fost demonstrată corespunzător cerințelor legale. Pe de altă parte, reclamanta nu susține că respectiva combinație a factorilor menționați ar crea un risc de „reacție fals pozitivă", ci numai că „o deteriorare prealabilă a foliei de securitate ca urmare a învechirii, a produsului Synto sau a combinației acestor doi factori conduce, în cazul umidității ridicate a aerului, la o creștere netă a sensibilității foliei menționate". În consecință, și acest argument trebuie respins.

218 *Sexto*, în ce privește argumentul potrivit căruia ușa incintei G.505 nu ar fi fost deschisă în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006, trebuie amintit că, astfel cum s-a arătat la punctul 85 de mai sus, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia are sarcina de a dovedi ruperea sigiliilor. În schimb, acesteia nu îi revine sarcina de a demonstra că s-a pătruns în incinta care a fost sigilată. Prin urmare, acest argument nu poate fi primit.

219 Reiese din toate considerațiile de mai sus că reclamanta nu a demonstrat existența împrejurărilor care pot pune în discuție valoarea probantă a elementelor de probă pe care s-a întemeiat Comisia pentru a concluziona în sensul existenței faptei de rupere a unui sigiliu.

220 În al doilea rând, dat fiind că, astfel cum reiese din argumentațiile de mai sus, expertizele prezentate de reclamantă nu fac dovada că împrejurările invocate în cele de mai sus au putut determina starea sigiliului în litigiu constatată în dimineața de 30 mai 2006, insuficiențele eventuale ale acestora, susținute de Comisie, sunt lipsite de pertinență în speță.

221 Indiferent de situație, astfel cum arată Comisia, aceste expertize prezintă într-adevăr mai multe insuficiențe. Astfel, *primo*, testele efectuate de institut nu au fost realizate asupra unor sigilii originale ale Comisiei, ci asupra unor eșantioane de dimensiuni foarte reduse (4 cm2 în loc de 54 cm2). Chiar expertul reclamantei a arătat în acest context că valorile rezistenței sigiliilor nu puteau fi transpuse pur și simplu „de la mic la mare". În plus, astfel cum a arătat expertul Comisiei, dimensiunea unui sigiliu poate influența rezultatele expertizelor în ceea ce privește eventuala acțiune a Synto, a vibrațiilor sau a umidității aerului asupra funcționării sigiliului. În această privință, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi împiedicat administrarea probelor cu respectarea dreptului său la apărare, prin refuzul de a transmite reclamantei sigiliile originale, nu poate fi reținut. Astfel, reclamanta nu contestă că i s-a propus de Comisie prezentarea sigiliilor originale, cu condiția participării reprezentanților oficiali ai Comisiei la testări. Totuși, reclamanta a declinat această propunere [considerentul (65) al deciziei atacate]. În acest context, nu poate fi reținută nici afirmația reclamantei potrivit căreia era puțin probabil să se accepte de Comisie punerea unui colaborator al acesteia la dispoziția reclamantei, la fața locului, în scopul efectuării de observații pe durata testelor, întrucât o astfel de sarcină ar fi revenit Comisiei, și nu reclamantei, astfel încât aceasta nu poate fi invocată de reclamantă pentru a justifica nerealizarea testelor pe sigilii originale.

222 *Secundo*, întrucât reclamanta a refuzat efectuarea testelor sale pe sigilii originale în prezența unui reprezentant oficial al Comisiei, aceasta a utilizat sigilii învechite artificial. În această privință, sigiliile utilizate de reclamantă au fost depozitate într-o cameră climatizată în care eșantioanele au fost expuse timp de peste 40 de zile la o

umiditate relativă de 60 %, care depășește recomandările de conservare din fișa tehnică, respectiv 50 % umiditate relativă.

223 *Tertio*, reiese din expertizele institutului II și III că expertul reclamantei a efectuat testele sau cel puțin o parte din acestea prin îmbibarea benzilor din folie de plastic cu 100 mg detergent, ceea ce ar reprezenta o cantitate mult mai mare decât cantitatea de detergent care ar fi fost eventual utilizată de femeia de serviciu, care a arătat că laveta „era foarte bine îmbibată – însă nu conținea totuși o cantitate mare de produs de curățenie". În continuare, nu se poate exclude că detergentul folosit de institut pentru testele sale nu era Synto, care a fost folosit de femeia de serviciu și a fost trimis Comisiei pentru testele sale chiar de către societatea de curățenie, ci varianta acestuia, Synto Forte. Astfel, reiese expres din expertiza institutului II că anumite teste au fost efectuate cu varianta Synto Forte. În plus, rezultă din expertizele institutului II și III că produsul folosit pentru experiențe conține compusul 2-(2-butoxietoxi)etanol, care nu se găsește în Synto, ci numai în varianta acestuia, Synto Forte. Or, este clar că această componentă determină ca Synto Forte să fie un detergent mult mai agresiv.

224 În al treilea rând, având în vedere faptul că, pe de o parte, probele pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată [considerentele (8), (9), (74) și (75) ale deciziei atacate] permiteau să se concluzioneze că sigiliul în litigiu fusese desprins de pe ușa incintei G.505 în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că, în consecință, ușa ar fi putut fi deschisă în această perioadă (a se vedea punctul 146 de mai sus) și că, pe de altă parte, reclamanta, căreia îi revenea sarcina de a proba faptele pe care le susține, nu a dovedit împrejurările pe care le invocă și care s-ar afla la originea stării sigiliului în litigiu astfel constatate, pretinsele inadvertențe ale rapoartelor domnului Kr. invocate de reclamantă nu pot repune în discuție concluzia de la punctul 219 de mai sus.

225 Indiferent de situație, *primo*, contrar celor susținute de reclamantă, expertizele domnului Kr. nu se întemeiază pe ipoteza potrivit căreia fotografiile realizate în după-amiaza de 30 mai 2006 ar reproduce sigiliul în litigiu în starea în care s-ar fi aflat în dimineața aceleiași zile, întrucât trimiterea la fotografiile menționate care apare, între altele, în raportul Kr. II nu constituie decât o indicație suplimentară a stării sigiliului în litigiu, astfel cum reieșea din fotografiile realizate la 30 mai 2006.

226 *Secundo*, în ce privește pretinsul „joc al ușii", care ar fi fost prea redus cu ocazia testărilor domnului Kr., trebuie să se arate mai întâi că, la vizita domnului Kr. la fața locului, în prezența reclamantei, acesta a constatat, cu ajutorul unei rigle digitale, un „joc" maxim al ușii de 0,53 mm, fără ca această constatare să fi fost pusă în discuție de reclamantă în observațiile acesteia privitoare la prezentarea situației de fapt sau în rapoartele de expertiză ale institutului II și III. Indiferent de situație, pe de o parte, astfel cum reiese din considerentul (79) al deciziei atacate, presupunând chiar că „jocul ușii" era de 2 mm, întinderea sigiliului în litigiu ar fi rămas în continuare foarte redusă. Pe de altă parte, reclamanta nu invocă niciun element în temeiul căruia să se poată concluziona că un „joc al ușii" mai mare ar fi fost de natură să determine un risc de „reacție fals pozitivă" a sigiliului în litigiu.

227 *Tertio*, în ce privește umiditatea aerului, trebuie arătat că reclamanta nu a dovedit că indicațiile din fișa tehnică, pe care Comisia a întemeiat mai multe observații, nu ar fi aplicabile în speță, având în vedere în special materialul din care sunt fabricate ușa incintei G.505 și cadrul acesteia. Reclamanta nu dovedește nici sensibilizarea foliei de securitate ca urmare a prezenței umidității în aer, care ar fi contribuit la dezlipirea foliei de securitate. În cele din urmă, contrar celor susținute de reclamantă, reiese din raportul Kr. II că nici chiar o umiditate ridicată nu ar fi putut provoca modificarea sigiliului în litigiu.

228 *Quarto*, în ce privește lipsa unei „confirmări statistice” a testelor efectuate de domnul Kr., trebuie arătat că îi revine reclamantei sarcina de a demonstra împrejurările pe care le invocă, astfel încât lipsa unei pretinse „confirmări statistice indispensabile unei afirmații dovedite științific” este lipsită de pertinență. Indiferent de situație, Comisia a arătat că procedeul experimental în cadrul căruia se utilizează bucăți de tablă lăcuită cu lac pudră era deosebit de prudent în raport cu experiențele în care se utilizează aluminiu anodizat.

229 *Quinto*, trebuie respinsă afirmația reclamantei potrivit căreia domnul Kr. nu ar fi luat în considerare posibilitatea ca sigiliul în litigiu să fi putut fi aplicat astfel încât să fi suferit o tensiune deasupra fantei dintre tăblia ușii incintei G.505 și cadrul acesteia, ceea ce, în raport cu sigiliul în litigiu, ar fi condus la o serie de forțe mai mari decât cele luate în considerare în raportul Kr. II, această afirmație nefiind nicidecum dovedită. Oricare ar fi situația, domnul Kr. a constatat că o dilatare a sigiliului în litigiu ar fi presupus o forță semnificativă [considerentul (89) al deciziei atacate], ceea ce ar fi exclus în cazul aplicării manuale a unui sigiliu.

230 *Sexto*, pretinsa lipsă a colțurilor îndoite la sigiliul în litigiu nu poate demonstra că acesta din urmă nu a fost desprins în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006. Pe lângă faptul că aceste „colțuri îndoite” nu constituie o caracteristică a ruperii unui sigiliu, se impune să se sublinieze că o dezlipire manuală nu determină neapărat îndoirea colțurilor, un sigiliu putând fi dezlipit cu precauție sau putând fi de asemenea dezlipit pornind de la spațiul dintre ușă și cadru, sigiliul fiind aplicat pe ambele. În consecință, se impune de asemenea respingerea acestui motiv.

231 *Septimo*, contrar celor susținute de reclamantă, reiese din raportul Kr. II că, în cadrul acestuia, a fost examinată efectiv influența combinată a împrejurărilor invocate de reclamantă. În consecință, nici acest motiv nu poate fi primit.

232 În al patrulea rând, ținând seama de concluzia formulată la punctul 219 de mai sus, nu se este necesară pronunțarea cu privire la pretinsa „posibilitate de reacții fals pozitive”, care ar reieși chiar din expunerea Comisiei, în considerentele (7), (74) și (75) ale deciziei atacate.

233 Indiferent de situație, astfel cum s-a arătat la punctul 146 de mai sus, această argumentație trebuie respinsă întrucât Comisia nu a achiesat niciodată la susținerile reclamantei de la punctul 2 din declarația suplimentară din 30 mai 2006 (a se vedea punctul 12 de mai sus) și, în plus, simpla afirmație a reclamantei potrivit căreia „mesajul «VOID» de pe cadrul ușii nu era deloc șters” nu poate demonstra, în sine, existența unei „reacții fals pozitive a sigiliului în litigiu”.

234 Rezultă, așadar, că al șaselea motiv trebuie respins în totalitate.

*Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului prezumției de nevinovăție*

Argumentele părților

235 Reclamanta arată că, în cursul procedurii administrative, Comisia nu a „respectat în măsură suficientă” principiul prezumției de nevinovăție. Reclamanta amintește că, la 16 octombrie 2007, Comisia l-a împuternicit pe domnul Kr. să își prezinte observațiile

cu privire la expertizele institutului II și III. Întrebările pe care le-a adresat Comisia domnului Kr. în scopul pregătirii raportului Kr. II ar fi avut în cea mai mare măsură „caracter sugestiv", aceasta încălcând astfel obligația sa de imparțialitate, neutralitatea investigației, principiul prezumției de nevinovăție și „dreptul la o procedură echitabilă".

236 Din moment ce Comisia nu ar fi respectat neutralitatea investigației astfel cum ar fi impusă prin principiul prezumției de nevinovăție, ar fi inutil să se răspundă la întrebarea dacă există dubii serioase legate de credibilitatea și de neutralitatea expertului [considerentul (37) al deciziei atacate], întrucât motivul legat de nerespectarea principiului prezumției de nevinovăție nu este îndreptat împotriva expertului Comisiei, ci chiar împotriva Comisiei. Astfel, simplul fapt că ar exista dubii serioase legate de neutralitatea Comisiei ar fi suficient pentru a se stabili o încălcare a obligației de imparțialitate rezultată din principiul prezumției de nevinovăție. Pe de altă parte, comportamentul expertului, care constă în reformularea întrebărilor, nu ar reuși să compenseze nerespectarea de către Comisie a principiului prezumției de nevinovăție.

237 Comisia solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

238 Trebuie amintit că principiul prezumției de nevinovăție, astfel cum rezultă în special din articolul 6 alineatul (2) din CEDO, face parte dintre drepturile fundamentale care, potrivit jurisprudenței Curții, reafirmată de altfel în preambulul Actului Unic European și la articolul 6 alineatul (2) UE, precum și la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, sunt recunoscute în ordinea juridică comunitară. Având în vedere natura încălcărilor în cauză, precum și natura și gradul de severitate

al sancțiunilor aplicabile acestora, principiul prezumției de nevinovăție se aplică în special în procedurile referitoare la încălcări ale normelor de concurență aplicabile întreprinderilor și care se pot finaliza cu aplicarea de amenzi sau de penalități cu titlu cominatoriu (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 5 aprilie 2006, Degussa/Comisia, T-279/02, Rec., p. II-897, punctul 115 și jurisprudența citată).

239 Principiul prezumției de nevinovăție presupune că orice persoană acuzată este prezumată nevinovată până în momentul în care vinovăția ei a fost legal stabilită (Hotărârea Tribunalului din 6 octombrie 2005, Sumitomo Chemical și Sumika Fine Chemicals/Comisia, T-22/02 și T-23/02, Rec., p. II-4065, punctul 106).

240 În speță, reclamanta consideră că principiul prezumției de nevinovăție a fost încălcat de Comisie prin adresarea către domnul Kr., prin scrisoarea din 16 octombrie 2007, a unui chestionar care cuprindea întrebări cu „caracter sugestiv".

241 În această privință, trebuie arătat că întrebările adresate domnului Kr. în această scrisoare aveau următorul cuprins [a se vedea de asemenea considerentul (36) al deciziei atacate]:

„1. Vă rugăm să vă exprimați opinia cu privire la metodele, analizele și concluziile rapoartelor [institutului], care au fost transmise Comisiei prin scrisorile din 6 iunie 2007 și din 1 octombrie 2007. Vă rugăm să precizați în special în opinia dumneavoastră motivele pentru care rapoartele respective [ale institutului] nu contrazic raportul

dumneavoastră din 8 mai 2007 cu privire la funcționalitatea sigiliilor Comisiei sub aspectul metodelor, al analizelor și al concluziilor. În cazul în care considerați că sunt necesare noi teste în scopul de a confirma/susține rapoartele dumneavoastră anterioare, vă rugăm să le descrieți pe scurt.

2. Vă rugăm să răspundeți la întrebarea anterioară de asemenea sub aspectul argumentelor/al factorilor pe care [reclamanta] – în plus față de rapoartele institutului – le-a formulat în scrisoarea din 6 iulie 2007 (de exemplu, lipsa de relevanță statistică a testului dumneavoastră).

3. Vă rugăm să confirmați că o combinare a factorilor/argumentelor invocate de [reclamantă] (sau [de institut]) (între altele, lipsa curățării prealabile a suprafeței, folosirea Synto pe sigiliu, vibrațiile ușii, umiditatea atmosferică, pretinsa durată excesivă de stocare a sigiliilor) nu poate să fi condus la [o] [reacție fals pozitivă] fără ca sigiliul să fi fost desprins de pe suprafață. Vă rugăm să confirmați de asemenea că o combinare a factorilor/argumentelor invocate nu poate explica celelalte împrejurări constatate de Comisie în dimineața de 30 mai 2006 (urme de adeziv în jurul marginii sigiliului și pe versoul acestuia). În cazul în care considerați că sunt necesare noi teste în scopul de a confirma/susține rapoartele dumneavoastră anterioare, vă rugăm să le descrieți pe scurt."

242 Astfel cum reiese din examinarea celui de al patrulea motiv, probele pe care s-a întemeiat Comisia în decizia atacată [considerentele (8), (9), (74) și (75) ale deciziei atacate] permiteau să se concluzioneze că sigiliul în litigiu fusese desprins în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că, în consecință, ușa incintei G.505 ar fi putut fi deschisă în această perioadă, ținând seama de mesajele „VOID" de pe întreaga suprafață

a sigiliului în litigiu și de prezența urmelor de adeziv în apropierea și pe versoul acestuia în dimineața de 30 mai 2006. În acest context, astfel cum rezultă din examinarea primului motiv, revine întreprinderii vizate să stabilească corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, existența acestor împrejurări pe care le invocă și, pe de altă parte, faptul că acestea pun în discuție valoarea probantă a probelor pe care s-a întemeiat Comisia.

243 În această privință, se impune constatarea că, astfel cum arată Comisia, raportul Kr. II urmărea să se verifice dacă rapoartele expertizelor institutului II și III repuneau în discuție concluziile raportului Kr. I. În raportul Kr. I, expertul Comisiei a arătat efectiv că „fluajul" sigiliului original, care fusese invocat în expertiza institutului I nu poate fi la originea unei „reacții fals pozitive", independent de vârsta, de modul de aplicare și de viteza de dezlipire a sigiliului, chiar și în ipoteza în care acesta fusese curățat în prealabil cu Synto și suferise ulterior acțiunea forțelor de forfecare și de dezlipire.

244 Astfel, chestionarul Comisiei urmărea să determine, în raport cu concluzia care apare în raportul Kr. I, dacă o astfel de concluzie era repusă în discuție prin rapoartele de expertiză ale institutului II și III. În plus, Comisia a precizat, fără a fi contrazisă cu privire la acest aspect de către reclamantă, că formularea întrebărilor menționate rezulta de asemenea din contextul în care se încadrau acestea, respectiv că domnul Kr. formulase deja oral câteva comentarii privitoare la constatările care apar în rapoartele de expertiză ale institutului II și III și arătase că nu are niciun motiv pentru a se îndoi de concluziile care apar în raportul Kr. I.

245 În cele din urmă, astfel cum a arătat Comisia în considerentul (37) al deciziei atacate, reiese din formularea întrebărilor chiar de către domnul Kr. în raportul Kr. II că expertul Comisiei considera aceste întrebări drept întrebări deschise, acestea fiind

reformulate astfel: „Rapoartele de evaluare ale institutului pun în discuție [...] concluziile ultimului raport?”; „Argumentele prezentate de [avocatul reclamantei] pun în discuție concluziile ultimului raport?”; „O combinare a factorilor/argumentelor formulate poate determina o falsă reacție pozitivă și poate explica starea în care a fost găsit sigiliul?”.

246 Rezultă din argumentația de mai sus că principiul prezumției de nevinovăție nu a fost încălcat de Comisie prin formularea întrebărilor cuprinse în scrisoarea acesteia din 16 octombrie 2007 către domnul Kr.

247 În consecință, se impune respingerea celui de al șaptelea motiv.

*Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003*

Argumentele părților

248 Reclamanta amintește că, în decizia atacată, Comisia i-a reproșat că a săvârșit o rupere de sigiliu din neglijență, fără a preciza totuși în ce considera că ar consta un comportament neglijent.

249 În primul rând, articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 s-ar adresa exclusiv întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi care ar acționa prin intermediul angajaților lor sau al reprezentanților lor ale căror comportamente, prin urmare, le-ar putea fi imputate. Reclamanta face trimitere la Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia (100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 97), și consideră că s-a apreciat în mod nejustificat de către Comisie, în considerentul (101) al deciziei atacate, că anumite comportamente ale terților îi erau imputabile. Niciun colaborator și niciun mandatar împuternicit de reclamantă nu ar fi deschis ușa incintei G.505, ceea ce ar reieși din declarațiile scrise și date sub jurământ prezentate de reclamantă. În acest context, pretinsa deschidere a ușii sau orice alt fapt care se află la originea dezlipirii sigiliului în litigiu ar constitui un „act care depășește atribuțiile persoanelor care l-au săvârșit" și nu ar putea fi imputat reclamantei. Faptul că societatea de curățenie ar fi fost avertizată în legătură cu existența sigiliului în litigiu ar fi lipsit de pertinență, întrucât aceasta nu ar dispune de o cheie a incintei G.505. În această privință, scopul sigiliului în litigiu, respectiv conservarea înscrisurilor din dosar care mai trebuiau examinate, nu ar fi putut fi amenințat decât de posesorii de chei, astfel încât era inutilă informarea societății de curățenie în legătură cu existența sigiliului în litigiu.

250 În al doilea rând, motivul neglijenței invocat de Comisie nu ar fi pertinent. Nu ar exista neglijență decât dacă persoana vizată era în măsură și trebuia să știe că săvârșește o încălcare. Or, Comisia s-ar fi întemeiat numai pe pretinse modificări ale unui sigiliu vechi și folosit în mod incorect.

251 Contrar celor pretinse de Comisie [considerentul (102) al deciziei atacate], angajata societății de curățenie nu ar fi putut să știe că simplul fapt de a șterge sigiliul în litigiu cu o lavetă impregnată cu un produs curent de întreținere ar fi putut conduce la apariția unor caracteristici similare celor ruperii unui sigiliu. Nu s-ar putea reproșa reclamantei nici faptul că nu a anticipat o astfel de intervenție (nota de subsol 176 din decizia atacată). Astfel, sigiliul în litigiu nu ar fi prezentat nicio mențiune a eventualei

sensibilități la o curățare superficială, iar reclamanta nu ar fi fost informată în legătură cu o sensibilitate a sigiliului în litigiu nici la aplicarea acestuia, nici în procesul-verbal de aplicare a unui sigiliu. Reclamanta nu ar putea fi considerată responsabilă decât pentru deschiderea neautorizată a ușii sigilate. În mod vădit, nici chiar unii membri ai echipei de inspecție nu ar fi avut cunoștințe legate de funcționarea sigiliului în litigiu.

252 În plus, faptul că depășirea termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu nu ar fi fost menționată reclamantei de Comisie nu ar putea produce prejudicii reclamantei. În cazul depășirii termenului maxim de valabilitate al unui sigiliu, nu ar putea fi exclusă funcționarea defectuoasă a acestuia. În dreptul german, simpla depășire a termenului de valabilitate ar constitui un viciu al lucrului. Având în vedere depășirea termenului maxim de valabilitate al sigiliului în litigiu și ținând seama de amenda care putea fi eventual aplicată în cazul ruperii unui sigiliu, în orice caz, Comisia ar fi trebuit să menționeze această împrejurare reclamantei.

253 Comisia contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

254 În decizia atacată, Comisia a considerat că, „[e]xceptând cazurile de forță majoră, se impune[a] în principiu să se considere că sigiliul nu [putea] fi înlăturat decât printr-un act săvârșit cu intenție, cu atât mai mult cu cât, ulterior desprinderii sigiliului, acesta a

fost reașezat la loc în așa fel încât să disimuleze ruperea sigiliului". Comisia a precizat că „[î]n această privință, trebuie luat în considerare de asemenea faptul că se aflau în clădire numai persoane autorizate de [reclamantă] (între care angajați ai [societății de curățenie], filială a [reclamantei] deținută în proporție de 100 %)" [considerentul (101) al deciziei atacate]. Comisia consideră de asemenea că se impune „să se admită că este vorba cel puțin despre o rupere de sigilii prin neglijență", că „se impune[a] în această privință să se ia în considerare că, la aplicarea sigiliului, reprezentanți ai [reclamantei] au fost informați de șeful echipei de inspecție în legătură cu semnificația sigiliului și cu consecințele ruperii de sigilii" și că „[a]ceste aspecte erau menționate și pe sigiliu" [considerentul (102) al deciziei atacate]. Astfel, natura modificării sigiliului în litigiu a determinat Comisia, în raport cu elementele menționate în special în considerentul (9) al deciziei atacate și în procesul-verbal de constatare a ruperii de sigilii, să considere că a existat o rupere de sigilii săvârșită în mod intenționat sau, cel puțin, din neglijență.

255 În cadrul prezentului motiv, reclamanta invocă, în esență, că s-a considerat în mod eronat în considerentul (101) al deciziei atacate că acesteia îi erau imputabile comportamente ale terților și că nu se putea pune problema neglijenței în speță, întrucât angajata societății de curățenie nu era în măsură să știe că săvârșește elementul material al ruperii de sigilii.

256 În primul rând, s-a amintit deja că, în conformitate cu articolul 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia putea aplica amenzi atunci când, „în mod intenționat sau din neglijență", sigiliile aplicate de reprezentanții oficiali sau de alte persoane care îi însoțesc, autorizate de către Comisie, au fost rupte. Astfel cum s-a amintit în cadrul examinării celui de al doilea motiv, în temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisiei nu îi revine sarcina de a demonstra că s-a pătruns efectiv în incinta care a fost sigilată. Argumentele reclamantei potrivit cărora ușa incintei G.505 nu ar fi fost deschisă de posesorii de chei, ceea ce ar reieși din declarațiile scrise și date sub jurământ ale posesorilor menționați, sau

de angajata societății de curățenie, întrucât aceasta nu dispunea de o cheie a incintei amintite, sunt, așadar, lipsite de pertinență.

257 În al doilea rând, în ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia niciunul dintre colaboratorii acesteia sau dintre mandatarii împuterniciți nu ar fi deschis ușa incintei G.505, ceea ce ar reieși din declarațiile scrise și date sub jurământ ale posesorilor de chei și din faptul că, în acest context, orice dezlipire a sigiliului în litigiu ar depăși în orice situație atribuțiile persoanelor menționate, trebuie să se considere că, în considerentul (101) al deciziei atacate, Comisia a arătat că numai persoane autorizate de reclamantă (inclusiv angajații societății de curățenie, filială a reclamantei deținută în proporție de 100 %) se aflau în clădirea G. În plus, în considerentul (103) al deciziei atacate, Comisia a considerat că se putea exclude ca o persoană neautorizată să fi putut pătrunde în clădire în cursul nopții de 29 spre 30 mai 2006 și că reclamanta nu a afirmat niciodată că o persoană neautorizată ar fi pătruns în această clădire.

258 Or, mai întâi se impune să se arate că aceste afirmații nu sunt contestate de reclamantă în cadrul prezentei acțiuni. În plus, colaboratorii sau mandatarii abilitați ai reclamantei trebuie considerați ca îndeplinind lucrări pentru aceasta și sub îndrumarea sa (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 16 decembrie 1975, Suiker Unie și alții/Comisia, 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 și 114/73, Rec., p. 1663, punctul 539). În această privință, trebuie respins argumentul reclamantei întemeiat pe Hotărârea Musique Diffusion française/Comisia, punctul 249 de mai sus, potrivit căruia numai posesorii de chei ar fi colaboratori sau mandatari abilitați. Astfel, după cum arată Comisia, competența Comisiei de a sancționa o întreprindere atunci când aceasta a săvârșit o încălcare nu presupune numai acțiunea ilicită a unei persoane care este general autorizată să acționeze în contul întreprinderii (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 29 aprilie 2004, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 și T-252/01, Rec., p. II-1181, punctul 277 și jurisprudența citată).

259 În al treilea rând, în ce privește argumentul potrivit căruia angajata societății de curățenie nu ar fi putut ști că faptul de a șterge sigiliul în litigiu cu laveta impregnată cu un produs de curățenie curent putea conduce la apariția unor caracteristici similare celor ale ruperii unui sigiliu, trebuie să se constate că acest argument se întemeiază pe premisa eronată potrivit căreia s-ar fi demonstrat că starea sigiliului în litigiu din dimineața de 30 mai 2006 era imputabilă detergentului pretins utilizat de angajata respectivă.

260 Indiferent de situație, chiar presupunând că starea sigiliului în litigiu ar fi putut fi modificată de această angajată prin intermediul unei lavete și al detergentului [considerentul (102) al deciziei atacate], trebuie să se constate că îi revenea reclamantei sarcina de a lua toate măsurile necesare pentru a împiedica orice manevrare a sigiliului în litigiu, cu atât mai mult cu cât reclamanta fusese clar informată în legătură cu semnificația sigiliului în litigiu și cu consecințele ruperii de sigilii [considerentul (5) al deciziei atacate].

261 În al patrulea rând, în ce privește argumentele reclamantei întemeiate, pe de o parte, pe invocarea de către Comisie numai a modificărilor unui sigiliu învechit, utilizat în mod incorect și, pe de altă parte, pe pretinsul termen de garanție maxim al sigiliului în litigiu, trebuie să se arate că acestea au fost deja respinse în cadrul examinării celui de al șaselea motiv.

262 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se considere că s-a apreciat în mod justificat de Comisie că, în speță, era vorba cel puțin despre o rupere de sigilii din neglijență.

263 Prin urmare, motivul trebuie respins.

*Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 253 CE și a principiului proporționalității la stabilirea cuantumului amenzii*

Argumentele reclamantei

264 Reclamanta solicită, cu titlu subsidiar, anularea amenzii care i-a fost aplicată prin decizia atacată și, cu titlu mai subsidiar, reducerea amenzii menționate.

265 În primul rând, amenda aplicată reclamantei ar încălca „interdicția arbitrarului", precum și articolul 253 CE. În decizia atacată, Comisia ar fi omis astfel să precizeze criteriile pe care s-a întemeiat pentru a determina cuantumul amenzii aplicate, astfel încât impunerea unei amenzi de 38 de milioane de euro ar fi de neînțeles, cu atât mai mult cu cât Liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) [CO] (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69) ar prevedea, chiar în cazul încălcărilor grave, un cuantum de bază de numai 20 de milioane de euro. Având în vedere insuficiența motivării deciziei atacate, reclamanta nu și-ar fi putut exercita în mod eficace dreptul la apărare.

266 *Primo*, în decizia atacată [considerentul (104) și următoarele], Comisia s-ar fi mulțumit să enumere o serie de împrejurări care fie s-ar aplica în toate cazurile de rupere a unui sigiliu, fie ar constitui în mod global circumstanțe atenuante sau agravante, fără a calcula totuși cuantumul de bază ori circumstanțele agravante sau atenuante nici în valoare absolută, nici procentual. În consecință, în ce privește un aspect esențial al

deciziei atacate, Comisia ar fi omis să indice aspectele determinante ale aprecierii sale cu încălcarea articolului 253 CE.

267 *Secundo*, decizia atacată ar crea impresia că s-ar fi pornit de către Comisie de la ipoteza unei încălcări intenționate, deși, în fragmente relevante ale deciziei atacate, aceasta ar fi reținut o încălcare săvârșită „cel puțin din neglijență" [considerentul (102) al deciziei atacate].

268 În al doilea rând, circumstanțele agravante invocate ar fi eronate din punct de vedere material, s-ar aplica în toate cazurile de rupere a unui sigiliu și s-ar rezuma la remarci abstracte, generale și complet lipsite de legătură cu cazul concret [a se vedea considerentele (105)-(108) ale deciziei atacate]. S-ar impune efectuarea unei diferențieri în funcție de importanța și de efectele ruperii sigiliului. Or, Comisia nu ar fi luat poziție în speță cu privire la împrejurările concrete ale ruperii sigiliului. Celelalte motive invocate în decizia atacată, respectiv, în primul rând, înăsprirea sancțiunilor pentru rupere de sigilii în Regulamentul nr. 1/2003 în raport cu regimul anterior, în al doilea rând, împrejurarea că era vorba despre o inspecție în materia dreptului concurenței, în al treilea rând, faptul că documentele depuse în incinta G.505 nu fuseseră fotocopiate sau inventariate, în al patrulea rând, dimensiunile reclamantei și, în cele din urmă, neluarea măsurilor pentru asigurarea securității sigiliului în litigiu ar fi lipsite de pertinență în ce privește aprecierea gravității încălcării.

269 În al treilea rând, Comisia nu ar fi ținut seama în măsură suficientă de mai multe circumstanțe atenuante în favoarea reclamantei, care ar fi justificat o reducere considerabilă a cuantumului amenzii.

270 Mai întâi, o rupere a sigiliului din neglijență ar trebui sancționată printr-o amendă inferioară celei care ar fi impusă pentru o rupere de sigilii săvârșită cu intenție. În plus, în speță, ruperea de sigilii ar reprezenta rezultatul unei combinații de împrejurări mai mult sau mai puțin aleatorii.

271 De asemenea, membrii echipei de inspecție nu ar fi informat reclamanta în legătură cu sensibilitatea specială a foliei de securitate, ceea ce ar fi contribuit la eventuala neglijență pe care a reprezentat-o lipsa măsurilor preventive din partea reclamantei.

272 În plus, nu ar fi fost posibil să se constate că ar fi fost sustrase documente din incinta G.505.

273 În cele din urmă, contrar celor afirmate de Comisie în considerentul (112) al deciziei atacate, reclamanta ar fi cooperat cu Comisia într-o măsură care ar depăși obligațiile reclamantei în acest sens, în special prin furnizarea de expertize costisitoare.

274 În al patrulea rând, simpla trimitere la procentajul amenzii stabilite în raport cu cifra de afaceri globală a reclamantei nu ar fi suficientă pentru a exclude o încălcare a dreptului cu ocazia determinării cuantumului amenzii. Cuantumul amenzii ar fi disproporționat în raport cu încălcarea, având în vedere dubiile privitoare la existența efectivă, în speță, a ruperii unui sigiliu imputabile reclamantei. Nu ar fi necesar nici un efect descurajator al amenzii. În plus, într-o aplicare analogă a principiului proporționalității, Nederlandse Mededingingsautoriteit (autoritate din domeniul concurenței din Țările de Jos, denumită în continuare „NMa") ar fi impus recent,

pentru ruperea unui sigiliu, o amendă în cuantum de 269 000 euro sau de 0,0028 % din cifra de afaceri globală a întreprinderii care era în cauză, deși wet houdende nieuwe regels omtrent de economische mededinging (Mededingingswet) (Legea privind concurența din Țările de Jos) (Stb. 1997, nº 242), cu modificările ulterioare, ar fi permis un cadru de determinare a cuantumului amenzii de până la 1 % din cifra de afaceri mondială (articolul 70 b alineatul 1 din Mededingingswet).

275 Comisia solicită respingerea argumentelor reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

276 În primul rând, reclamanta arată că decizia atacată este insuficient motivată, întrucât Comisia a omis să precizeze în aceasta criteriile pe baza cărora s-a întemeiat pentru a determina cuantumul amenzii aplicate. Această insuficiență a motivării ar fi adus atingere dreptului la apărare al reclamantei.

277 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea impusă de articolul 253 CE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente, să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu destinatarilor sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele

de fapt și de drept pertinente, în măsura în care problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 253 CE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor care reglementează materia respectivă (a se vedea în special Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 63 și jurisprudența citată).

278 În speță, în ce privește criteriile pe care Comisia s-a întemeiat pentru a determina cuantumul amenzii aplicate reclamantei, Comisia a arătat că acest cuantum al amenzii se stabilea în principal în funcție de gravitatea încălcării și de împrejurările specifice ale speței [considerentele (104) și (113) ale deciziei atacate].

279 Astfel, Comisia a arătat că, în primul rând și independent de cazul concret, ruperea de sigilii reprezenta o încălcare gravă, iar o amendă aplicată pentru rupere de sigilii trebuia să aibă un efect de descurajare [considerentul (105) al deciziei atacate], astfel încât ruperea de sigilii nu trebuia să fie mai avantajoasă pentru o întreprindere care face obiectul unei inspecții.

280 În al doilea rând, Comisia a subliniat că, în general, nu se dispunea efectuarea de inspecții decât în cazul existenței unor indicii privitoare la încălcări ale normelor privind concurența și că tocmai aceasta era situația din speță. În această privință, inspecția efectuată în incintele reclamantei trebuia să îi permită să verifice indicii ale încălcărilor normelor privind concurența, mai ales că în incinta sigilată se aflau documente neinventariate, descoperite în prima zi a inspecției [considerentele (107) și (108) ale deciziei atacate].

281 În al treilea rând, Comisia a arătat că a luat în considerare, în vederea calculării cuantumului amenzii aplicate reclamantei, faptul că era vorba despre primul caz de aplicare a articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003 și că a considerat că această împrejurare nu putea avea drept consecință ca amenda stabilită să nu poată garanta efectul descurajator al acestei dispoziții [considerentul (109) al deciziei atacate].

282 În al patrulea rând, Comisia a arătat că, dincolo de faptul că Regulamentul nr. 1/2003 înăsprise dispozițiile în materie de amenzi pentru încălcări ale procedurii cu trei ani anterior inspecțiilor și că în urmă cu câteva săptămâni fuseseră deja aplicate sigilii în clădirile din același grup, reclamanta era una dintre cele mai mari întreprinderi europene din domeniul energiei și dispunea de numeroși experți în materia înțelegerilor, iar, cu ocazia aplicării sigiliilor, i s-a atras atenția asupra amenzilor mari prevăzute în cazul ruperii sigiliilor [considerentul (110) al deciziei atacate].

283 În continuare, Comisia a respins argumentele reclamantei invocate cu titlu de circumstanțe atenuate și potrivit cărora Comisia nu ar fi făcut dovada faptului că ușa incintei G.505 fusese deschisă sau că fuseseră sustrase documente sau potrivit cărora reclamanta ar fi colaborat cu Comisia dincolo de obligația sa în acest sens [considerentele (111) și (112) ale deciziei atacate]

284 Din moment ce, în ce privește articolul 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia nu a adoptat linii directoare care să precizeze metoda de calcul pe care ar avea obligația să o aplice în cadrul stabilirii amenzilor în temeiul acestei dispoziții și din moment ce raționamentul Comisiei reiese în mod clar și neechivoc din decizia atacată, contrar susținerilor reclamantei, Comisia nu avea obligația de a calcula, în valoare absolută sau în procente, cuantumul de bază al amenzii și eventualele circumstanțe agravante sau atenuante. În consecință, motivul întemeiat pe

încălcarea articolului 253 CE trebuie respins. Se impune de asemenea respingerea motivului reclamantei întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare ca urmare a motivării pretins insuficiente a deciziei atacate.

285 În al doilea rând, reclamanta susține că amenda care i-a fost aplicată este disproporționată.

286 În această privință, trebuie amintit că principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor comunitare să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, subînțelegându-se că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (Hotărârea Curții din 5 mai 1998, Regatul Unit/Comisia, C-180/96, Rec., p. I-2265, punctul 96, și Hotărârea Tribunalului din 12 septembrie 2007, Prym și Prym Consumer/Comisia, T-30/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 223).

287 În consecință, amenzile nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile urmărite, respectiv în raport cu respectarea normelor de concurență, iar cuantumul amenzii aplicate unei întreprinderi în temeiul unei încălcări în materie de concurență trebuie să fie proporțional cu încălcarea, apreciată în ansamblul acesteia, ținând seama în special de gravitatea acesteia (Hotărârea Prym și Prym Consumer/Comisia, punctul 286 de mai sus, punctul 224). În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, gravitatea unei încălcări se stabilește ținând seama de numeroase elemente, cu privire la care Comisia dispune de o marjă de apreciere (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctul 43; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 240-242).

288 În primul rând, în considerentele (105)-(108) ale deciziei atacate, Comisia a precizat în mod justificat motivele pentru care încălcarea de rupere de sigilii era, ca atare, o încălcare deosebit de gravă, având în vedere în principal scopul sigiliilor, respectiv împiedicarea dispariției probelor în cursul inspecției, și necesitatea asigurării unui efect de descurajare suficient al amenzii aplicate. În această privință, trebuie subliniat de asemenea că, pe de o parte, în ce privește încălcarea de rupere de sigilii, în Regulamentul nr. 1/2003, legiuitorul a stabilit sancțiuni mai severe decât cele prevăzute în regimul anterior, în scopul de a lua în considerare natura deosebit de gravă a acestei încălcări. Pe de altă parte, reiese din jurisprudență că, în scopul determinării cuantumului amenzilor, Comisia poate lua în considerare în mod întemeiat necesitatea de a garanta acestor amenzi un efect suficient de descurajator (a se vedea în acest sens Hotărârea Musique Diffusion française și alții/Comisia, punctul 249 de mai sus, punctul 108), ceea ce are cu atât mai multă importanță în cadrul unei încălcări de rupere de sigilii, în scopul ca întreprinderile să nu poată considera că ruperea unui sigiliu în cursul unei inspecții ar fi avantajoasă pentru ele [considerentul (105) al deciziei atacate]. Având în vedere cele de mai sus și contrar celor susținute de reclamantă, Comisia nu a reținut circumstanțe agravante cu privire la aceasta, ci a menționat împrejurările care justificau aplicarea unei amenzi cu un efect suficient de descurajator pentru orice încălcare de rupere de sigilii.

289 În al doilea rând, în ce privește circumstanțele atenuante de care Comisia nu ar fi ținut seama în măsură suficientă, *primo* se impune respingerea argumentului reclamantei potrivit căruia ruperea unui sigiliu din neglijență ar reprezenta un element constitutiv al unei circumstanțe atenuante pentru întreprinderea în cauză. În această privință, se impune mai întâi să se arate că, în opoziție cu susținerile reclamantei, Comisia nu a pornit de la ipoteza unei încălcări intenționate, întrucât aceasta a considerat că trebuia să se admită, în speță, că era vorba „cel puțin" despre o rupere de sigilii din neglijență [considerentul (102) al deciziei atacate]. În plus, conform articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003, încălcarea pe care o constituie ruperea de sigilii poate fi săvârșită în mod intenționat sau din neglijență. Astfel, după cum arată Comisia, simpla rupere a sigiliului face să dispară efectul de conservare al acestuia și, prin urmare, este suficientă pentru a constitui încălcarea.

290 *Secundo*, în ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi trebuit să o informeze în legătură cu sensibilitatea deosebită a foliei de securitate, trebuie să se constate că, astfel cum reiese din analiza celui de al cincilea și a celui de al șaselea motiv, această pretinsă sensibilitate nu a fost demonstrată cu privire la sigiliile oficiale ale Comisiei și, indiferent de situație, reclamanta nu a stabilit că aceasta putea determina apariția de „reacții fals pozitive" ale sigiliului. În plus, astfel cum reiese din examinarea celui de al optulea motiv, revenea în sarcina reclamantei să ia măsurile necesare pentru a împiedica orice manevrare a sigiliului în litigiu.

291 *Tertio*, faptul că nu ar fi fost posibil să se constate că din incinta G.505 ar fi fost sustrase documente este lipsit de pertinență, întrucât obiectivul aplicării unui sigiliu este tocmai evitarea oricărei manevrări a documentelor aflate în incinta sigilată în lipsa echipelor de inspecție ale Comisiei. În speță, astfel cum a arătat Comisia în considerentele (11) și (111) ale deciziei atacate, documentele depozitate în incinta G.505 nu fuseseră inventariate, tocmai ca urmare a numărului lor semnificativ. Prin urmare, echipa de inspecție a fost în imposibilitatea de a verifica dacă lipseau unele documente depozitate în incinta amintită.

292 *Quarto*, pretinsele eforturi costisitoare pe care reclamanta le-ar fi făcut în scopul de a realiza expertizele institutului sau interogatoriile colaboratorilor și ale posesorilor de chei nu pot fi considerate drept o clarificare a faptelor care să depășească obligațiile acesteia și care să justifice o reducere a cuantumului amenzii, întrucât aceste eforturi au fost realizate în cadrul exercitării dreptului la apărare al reclamantei și nu au facilitat investigația Comisiei.

293 În al treilea rând, trebuie arătat că, indiferent de situație, Comisia a luat în considerare faptul că ruperea sigiliului în cauză constituia primul caz de aplicare a articolului 23 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 1/2003 [considerentul (109) al deciziei

atacate], precizând și că, indiferent de această împrejurare, *primo*, reclamanta dispunea de numeroși experți în domeniul juridic, în materia înțelegerilor, *secundo*, modificarea Regulamentului nr. 1/2003 avusese loc cu peste trei ani în urmă față de data inspecțiilor privitoare la reclamantă, *tertio*, reclamanta fusese informată în legătură cu consecințele ruperii de sigilii și *quarto*, fuseseră deja aplicate și alte sigilii în clădirile altor societăți din cadrul grupului reclamantei cu câteva săptămâni înainte.

294 În al patrulea rând, contrar susținerilor reclamantei, o amendă de 38 de milioane de euro nu poate fi considerată disproporționată față de încălcare, date fiind natura deosebit de gravă a ruperii de sigilii, dimensiunile reclamantei și necesitatea de a asigura un efect suficient de descurajator al amenzii, astfel încât ruperea unui sigiliu aplicat de Comisie în cadrul inspecțiilor să nu poată fi avantajos pentru o întreprindere.

295 În această privință, argumentul întemeiat pe practica decizională a NMa din Țările de Jos nu poate fi primit. Dincolo de faptul că, în niciun caz, Comisia nu poate fi ținută de practica decizională a autorităților naționale din domeniul concurenței, se impune constatarea că o comparație efectuată de reclamantă între, pe de o parte, procentul din amenda aplicată de NMa în raport cu cifra de afaceri globală a întreprinderii în cauză și, pe de altă parte, procentul din amenda aplicată reclamantei în speță în raport cu cifra de afaceri a acesteia nu este pertinentă, întrucât această comparație a fost efectuată, în ce privește încălcarea din Țările de Jos, în raport cu cifra de afaceri a grupului de societăți vizat și, în ce privește prezenta cauză, numai în raport cu cifra de afaceri a reclamantei, și nu cu cea a grupului E.ON în totalitate.

296 Rezultă din totalitatea considerațiilor de mai sus că amenda aplicată reclamantei de Comisie, care corespunde unei valori de aproximativ 0,14 % din cifra sa de afaceri, nu este disproporționată.

297 În consecință, motivul trebuie respins, precum și acțiunea în totalitate, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la cererile de măsuri de cercetare judecătorească formulate de reclamantă (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia, C-260/05 P, Rep., p. I-10005, punctele 77-79 și jurisprudența citată).

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

298 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

299 Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, în conformitate cu concluziile Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

**1) Respinge acțiunea.**

**2) Obligă E.ON Energie AG la plata cheltuielilor de judecată.**

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 decembrie 2010.

Semnături

# Cuprins

Cadrul juridic ..... II - 5766

Istoricul cauzei ..... II - 5767

Procedura și concluziile părților ..... II - 5775

În drept ..... II - 5776

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nerespectarea sarcinii probei ..... II - 5777

Argumentele părților ..... II - 5777

Aprecierea Tribunalului ..... II - 5781

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea „principiului procedurii inchizitoriale” ..... II - 5787

Argumentele părților ..... II - 5787

Aprecierea Tribunalului ..... II - 5790

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe prezumția pretins inexactă a aplicării sigiliului în mod corespunzător ..... II - 5795

Argumentele părților ..... II - 5795

Aprecierea Tribunalului ..... II - 5797

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe presupunerea pretins eronată a „stării evidente” a sigiliului în litigiu în ziua următoare inspecției ..... II - 5804

Argumentele părților ..... II - 5804

Aprecierea Tribunalului ..... II - 5807

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe prezumția pretins eronată a caracterului adaptat al foliei de securitate pentru aplicarea oficială de sigilii de către Comisie ... II - 5814

Argumentele părților ... II - 5814

Aprecierea Tribunalului ... II - 5816

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe neluarea în considerare de Comisie a „scenariilor alternative" care s-au putut afla la originea stării sigiliului în litigiu ... II - 5819

Argumentele părților ... II - 5819

Aprecierea Tribunalului ... II - 5828

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului prezumției de nevinovăție ... II - 5840

Argumentele părților ... II - 5840

Aprecierea Tribunalului ... II - 5841

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 ... II - 5845

Argumentele părților ... II - 5845

Aprecierea Tribunalului ... II - 5847

Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 253 CE și a principiului proporționalității la stabilirea cuantumului amenzii ... II - 5851

Argumentele reclamantei ... II - 5851

Aprecierea Tribunalului ... II - 5854

Cu privire la cheltuielile de judecată ... II - 5861